

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет

Кафедра обліку і оподаткування

ДИПЛОМНА РОБОТА

на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

на тему:

“Облік і аналіз фінансових ресурсів підприємства”

Виконав: студент 2 курсу, групи ОО-2М
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Шкроміда Ігор Миколайович

Керівник: д.е.н., проф. Баланюк І.Ф.
(прізвище та ініціали)

Рецензент: д.е.н., проф. Левандівський О.Т.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Сутність фінансових ресурсів, їх види	6
1.2 Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу фінансових ресурсів підприємства.....	15
1.3 Напрямки використання фінансових ресурсів підприємства.....	24
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	34
2.1 Організація проведення облікових операцій фінансових ресурсів підприємства.....	34
2.2 Методика здійснення обліку фінансових ресурсів.....	43
2.3 Напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів підприємства.....	51
Висновки до розділу 2	61
РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	62
3.1 Методика обчислення показників аналізу фінансових ресурсів підприємства.....	62
3.2 Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства	71
3.3 Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів	81
Висновки до розділу 3	90
ВИСНОВОК.....	91
ДОДАТКИ.....	99

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах, коли бізнес стикається зі зростаючою конкуренцією, швидко змінними ринковими умовами та нестабільністю економічного середовища, ефективне використання фінансових ресурсів стає надзвичайно важливим завданням для підприємств. Використання грошових коштів, капіталу, активів та інших фінансових ресурсів відповідно до стратегічних цілей та оптимальних рішень допомагає забезпечити стабільність, рентабельність та конкурентоспроможність бізнесу.

Ефективне управління фінансовими ресурсами передбачає комплексний аналіз, контроль та оптимізацію фінансових процесів на підприємстві. Аналізується платоспроможність, рентабельність, ліквідність, фінансова стійкість та інші показники, що дозволяють оцінити ефективність фінансової діяльності та здатність підприємства відповідати викликам ринку.

У контексті глобалізації та інтенсивного розвитку технологій, нові можливості впровадження інноваційних фінансових інструментів дозволяють оптимізувати процеси управління фінансовими ресурсами та підвищити їх ефективність. Залучення кредитів, лізингу, інвестицій, а також використання фінансових інструментів ризик-менеджменту дозволяє забезпечити підприємству додаткові ресурси та захистити його від фінансових ризиків.

Проблеми, пов'язані з бухгалтерським обліком та аналізом фінансових ресурсів підприємства досліджуються в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме: Б. Барнетта, С. Білогура, Ф.Ф. Бутинця, Дж.Б. Вільямс, Р. Гнатюка, І.В. Дрогоруб, О.Г. Кошелева, І.Й. Круп'як, Л. Мельничук, Р. Румельта та ін.

Обрана тема дослідження є актуальною і має велике значення для успішного управління підприємствами в будь-яких економічних умовах. Зважаючи на складність сучасного бізнесу, динамічний розвиток технологій, а також зміни в економічних та правових умовах, збільшується необхідність

в ефективному використанні фінансових ресурсів для забезпечення стійкого функціонування підприємств.

Метою даної дипломної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів обліку і аналізу фінансових ресурсів підприємства, а також розробка рекомендацій з покращення облікової практики на досліджуваному підприємстві. Для досягнення зазначеної мети були поставлені такі завдання:

- дослідити сутність фінансових ресурсів, їх види;
- вивчити нормативно-правове регулювання обліку і аналізу фінансових ресурсів підприємства;
- вказати напрямки використання фінансових ресурсів підприємства;
- дослідити організацію проведення облікових операцій фінансових ресурсів підприємства;
- розкрити методику обліку фінансових ресурсів;
- визначити напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів підприємства;
- розкрити методику обчислення показників аналізу фінансових ресурсів підприємства;
- здійснити аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства;
- провести оцінку ефективності використання фінансових ресурсів.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність будівельного підприємства ТОВ “Петраш+К”.

Предметом дослідження є теоретичні та методологічні аспекти обліку та аналізу фінансових ресурсів досліджуваного підприємства.

Методи дослідження. Під час виконання дипломної роботи було застосовано ряд методів, які сприяли успішному проведенню дослідження. Серед них: системний аналіз, що дозволив вивчити економічні процеси та їх взаємодію враховуючи причинно-наслідкові зв'язки; синтез, який узагальнив різні аспекти методів бухгалтерського обліку та аналізу фінансових ресурсів;

абстрагування, за допомогою якого були сформульовані загальні висновки, засновані на систематичному аналізі та обліку теорії, синтезу та аналізу фінансових ресурсів; графічний метод, що дозволив наочно відобразити отримані результати дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що шляхом комплексного аналізу вітчизняних та зарубіжних наукових джерел було узагальнено сутність фінансових ресурсів, досліджено концептуальний підхід до формування фінансових ресурсів для визначення ключових показників. Також було ретельно проаналізовано фінансово-економічний стан підприємства, детально розглянуто та удосконалено організацію та методику утворення фінансових ресурсів на прикладі ТОВ “Петраш+К”. На основі цих досліджень були запропоновані конкретні напрямки управління діяльністю підприємства з метою оптимізації її фінансових ресурсів.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що, виходячи з теоретичного узагальнення та практичних досліджень, були розроблені практичні рекомендації щодо вдосконалення сучасних методів обліку та аналізу фінансових ресурсів у ТОВ “Петраш+К”.

Дослідження ґрунтувалося на широкому спектрі джерел, зокрема нормативних документів, економічної літератури, робіт вчених та дослідників, бухгалтерської та податкової звітності, аналітичних оглядів, а також первинних документів та реєстрів ТОВ “Петраш+К”.

Обсяг та структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Вона викладена на 104 сторінках, ілюстрована 11 таблицями, 10 рисунками та 6 додатками. Список літератури включає 52 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність фінансових ресурсів, їх види

Успішна діяльність будь-якого підприємства залежить від того, наскільки раціонально вона управляє своїми ресурсами, а в умовах сучасного мінливого зовнішнього середовища ефективність будь-якого суб'єкта господарювання залежить не тільки від кількості використовуваних або залучених ресурсів, а головним чином від якості їх використання та взаємодії між ними. Ресурси, як матеріальні та нематеріальні активи, є основними будівельними блоками, на яких ґрунтується функціонування та розвиток підприємства. Їх правильне управління та оптимальне використання впливають на всі аспекти бізнесу – від виробництва товарів і надання послуг до фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

По-перше, ефективне використання матеріальних ресурсів, таких як сировина, обладнання, машини та будівлі, є необхідним для виробництва товарів або надання послуг. Підприємство повинно забезпечити наявність необхідних матеріалів та ресурсів у достатній кількості та якості. Ефективне управління запасами, оптимізація процесів та використання передових технологій дозволяють економити час, кошти та забезпечувати якість продукції.

По-друге, ефективне використання фінансових ресурсів має вирішальне значення для успіху підприємства. Наявність достатньої фінансової бази дозволяє підприємству забезпечити оплату працівників, закупівлю сировини, оплату постачальникам, рекламу та маркетинг, дослідження і розвиток. Управління ліквідністю, управління кредитами та капіталом, ефективне бюджетування та контроль над фінансовими операціями допомагають підприємству забезпечити фінансову стійкість та здатність інвестувати у майбутній розвиток.

По-третє, людські ресурси є невід'ємною складовою успіху підприємства. Кваліфіковані, мотивовані та креативні співробітники є джерелом конкурентної переваги. Ефективне управління людськими ресурсами, розвиток талантів, навчання та розвиток співробітників, створення сприятливої корпоративної культури сприяють залученню та утриманню талановитих працівників, що в свою чергу стимулює ріст потужність підприємства.

По-четверте, нематеріальні ресурси, такі як інтелектуальна власність, бренд, репутація, маркетингові стратегії, інноваційні розробки та знання, відіграють важливу роль у створенні конкурентної переваги. Їх правильне використання дозволяє підприємству диференціюватися на ринку, створювати цінність для клієнтів та збільшувати ринкову позицію.

Таким чином, успішна діяльність підприємства нерозривно пов'язана з ефективним використанням ресурсів (рис. 1.1). Використання ресурсів усіх категорій – матеріальних, фінансових, людських та нематеріальних – забезпечує ефективну роботу, конкурентоспроможність та стійкий розвиток підприємства [1, с. 134]. Саме через оптимальне використання ресурсів підприємство може досягти своїх цілей, зайняти сильну позицію на ринку та забезпечити стійкий успіх у довгостроковій перспективі.

Рис. 1.1 Фактори, які впливають на ефективну діяльність підприємства

Джерело: самосійна розробка автора.

Забезпечення виробництва та надання послуг: ресурси, такі як матеріали, обладнання, технології та людський капітал, необхідні для здійснення виробничих процесів та надання якісних товарів або послуг. Наявність необхідних ресурсів дозволяє підприємству забезпечити постачання товарів чи послуг відповідно до попиту ринку та виконувати зобов'язання перед клієнтами.

Конкурентоспроможність на ринку: ресурси підприємства визначають його конкурентоспроможність і можливість зайняти сильну позицію на ринку. Якість ресурсів, їх ефективне використання та інноваційний потенціал допомагають підприємству розвиватися, впроваджувати нові технології та продукти, задовольняти потреби клієнтів та виходити вперед у конкурентній боротьбі.

Утримання та розвиток переваг: ресурси підприємства можуть бути джерелом конкурентних переваг. Наприклад, наявність висококваліфікованих співробітників, патентовані технології або сильний бренд можуть забезпечити підприємству унікальність та відмінність на ринку. Це допомагає підприємству залучати клієнтів, збільшувати частку ринку та забезпечувати стабільність у конкурентному середовищі.

Фінансова стійкість: ефективне управління фінансовими ресурсами є ключовим елементом фінансової стійкості підприємства [2, с. 22]. Наявність достатніх фінансових ресурсів дозволяє підприємству оплачувати витрати, виконувати зобов'язання перед постачальниками, заробітною платою співробітникам та розвиватися без фінансових труднощів.

Усі ці фактори показують, що наявність ресурсів є критично важливою для успішної діяльності підприємства. Правильне управління ресурсами, їх ефективне використання та стратегічне розподіл допомагають підприємству досягати своїх цілей, розширюватися, займати сильну позицію на ринку та забезпечувати стійкий розвиток.

М. Портер відомий своїми дослідженнями в галузі конкурентної переваги та стратегічного управління. Він трактує ресурси як елементи, які

підприємства можуть використовувати для створення та забезпечення вартості, а також підкреслює важливість вибору правильних ресурсів та їх оптимального використання для досягнення конкурентних переваг [3, с. 248].

Р. Румельт є відомим стратегічним управлінським консультантом. Він визначає ресурси як обмежені засоби або активи, які можуть бути використані для виробництва товарів або послуг, задоволення потреб або досягнення стратегічних цілей підприємства [4, с. 154]. Дослідник підкреслює важливість ефективного розподілу ресурсів та їх синергетичного використання для досягнення конкурентних переваг.

Б. Барнетт є дослідником ресурсів та стратегічного управління. Він розглядає ресурси як фактори виробництва, такі як праця, земля, капітал, технології та фінанси, які сприяють створенню та забезпеченню вартості [5, с. 351]. Також вчений вивчає вплив різних ресурсів на конкурентні переваги підприємств та їх роль у формуванні стратегій успіху.

Л. Мельничук, український економіст, трактує ресурси як матеріальні або нематеріальні активи, які володіють виключною властивістю бути використаними для виробництва товарів, послуг або для досягнення інших цілей [6, с. 75].

С. Білогур, відомий вчений-економіст, розглядає ресурси як зовнішні і внутрішні фактори, які забезпечують можливості та обмеження функціонування підприємства [7, с. 8]. Він підкреслює важливість раціонального використання ресурсів для досягнення ефективності та конкурентоспроможності.

О. Савельєв, вчений-економіст, розглядає ресурси як елементи, що використовуються для забезпечення економічної діяльності підприємства, включаючи матеріальні, фінансові, трудові, інформаційні та інші активи [8, с. 61].

Р. Гнатюк, вчений-економіст, визначає ресурси як елементи, що використовуються для забезпечення виробництва та надання товарів і послуг,

включаючи людські, матеріальні, фінансові та інформаційні активи [9, с. 480].

Ці визначення є загальними і надають уявлення про те, як різні вчені можуть трактувати поняття “ресурси” у своїх дослідженнях. Варто зазначити, що кожен вчений може мати свій власний підхід та визначення ресурсів, яке відображає їхні особисті дослідження та погляди.

Ми вважаємо, що ресурси підприємства – це матеріальні та нематеріальні активи, які використовуються підприємством для забезпечення його діяльності та досягнення поставлених цілей. Ці ресурси включають фізичні, фінансові, людські та інтелектуальні активи, які підтримують роботу підприємства і впливають на його успіх.

Основні типи ресурсів підприємства включають:

1. Матеріальні ресурси: це фізичні активи, такі як будівлі, машини, обладнання, сировина, матеріали та інше майно, що належить підприємству. Ці ресурси використовуються для виробництва товарів або надання послуг.

2. Фінансові ресурси: це грошові активи та фінансові інструменти, які підприємство має в своєму розпорядженні. Вони включають грошові кошти на рахунках, інвестиції, акціонерний капітал, позики, кредити та інші джерела фінансування.

3. Людські ресурси: це людський капітал підприємства, який складається з кваліфікованих співробітників, менеджерів та інших працівників. Людські ресурси включають знання, навички, досвід та потенціал співробітників, які вносять вагомий внесок у розвиток підприємства.

4. Інтелектуальні ресурси: це нематеріальні активи підприємства, які включають права на інтелектуальну власність, патенти, ліцензії, бренди, дизайни та інші інтелектуальні активи. Ці ресурси визначають конкурентну перевагу підприємства і можуть мати значний вплив на його успіх на ринку.

Ресурси підприємства взаємозв'язані і взаємодіють між собою. Ефективне управління цими ресурсами є важливим фактором для досягнення

стратегічних цілей підприємства та його стійкого розвитку. Правильне планування, розподіл та використання ресурсів дозволяє підприємству забезпечити оптимальне функціонування, конкурентоспроможність та здатність адаптуватися до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Фінансові ресурси підприємства є невід'ємною складовою його успіху та стійкості на ринку. Вони відіграють важливу роль у функціонуванні та розвитку підприємства, забезпечуючи необхідні фінансові засоби для реалізації стратегічних цілей.

Перш за все, власні фінансові ресурси підприємства є внутрішнім джерелом фінансування. Вони включають акціонерний капітал, накопичений прибуток та резервний капітал. Власний капітал відображає вклад власників або акціонерів, які вкладають свої ресурси та ризикують з метою розвитку підприємства. Він виступає як гарантія стабільності та незалежності від зовнішніх фінансових джерел.

Залучені фінансові ресурси є іншою важливою складовою фінансування підприємства. Це можуть бути кредити, позики, емісія облігацій або приватні інвестиції. Залучення зовнішніх ресурсів дозволяє підприємству забезпечити необхідний обсяг фінансування для реалізації проектів, розширення виробництва та інноваційних розробок. При цьому важливо враховувати вартість капіталу, ризики та умови погашення залученого кредиту або позики.

Фінансові ресурси підприємства можуть бути довгостроковими та короткостроковими. Довгострокові ресурси використовуються для фінансування капітальних вкладень, придбання основних засобів, розширення виробництва та інвестиційних проектів. Короткострокові ресурси, зі свого боку, використовуються для забезпечення поточних потреб підприємства, таких як закупівля сировини, заробітна плата, оплата постачальникам і погашення поточних зобов'язань.

Правильне управління фінансовими ресурсами підприємства є ключовим елементом його успіху. Ефективне планування і розподіл

фінансових ресурсів, аналіз ризиків, оптимізація структури капіталу та управління ліквідністю – усі ці аспекти вимагають ретельного вивчення та уваги.

Так, О.Г. Кошелєва вважає, що фінансові ресурси – це сукупність грошових коштів та майна, що використовується для фінансування діяльності підприємства та забезпечення його потреб у ресурсах [10, с. 153].

Дж. Б. Вільямс зазначає, що фінансові ресурси – це активи, що забезпечують можливість здійснення виплат, фінансування проектів та інших операцій, що потребують грошових коштів [11, с. 98].

І.Й. Круп'як трактує фінансові ресурси як засоби, доступні підприємству для фінансування його діяльності, включаючи грошові кошти, кредити, акціонерний капітал, прибуток і додаткові залучення [12, с. 226].

І.В. Дрогоруб вважає, що фінансові ресурси – це сукупність грошових та не грошових активів, що володіють підприємства для фінансування своєї діяльності та забезпечення розвитку [13, с. 106].

Таким чином, фінансові ресурси підприємства – це грошові та не грошові активи, які використовуються підприємством для забезпечення його діяльності та досягнення поставлених цілей. Ці ресурси включають:

1. Грошові кошти: це готівка та грошові еквіваленти, які підприємство має на рахунках у банках.

2. Капітал: це власні кошти підприємства, які складаються з внесків власників або акціонерів. Капітал може бути у формі акційного капіталу або статутного фонду.

3. Залучені фінансові ресурси: підприємство може отримувати гроші від зовнішніх джерел, таких як кредити, позики або облігації. Ці ресурси дозволяють підприємству збільшити свій обсяг фінансування.

4. Нематеріальні активи: це активи, які не мають конкретної матеріальної форми, наприклад, права на інтелектуальну власність, патенти, ліцензії тощо. Вони можуть мати значну вартість і можуть бути використані для отримання фінансових ресурсів.

5. Матеріальні активи: це фізичні речові активи, такі як будівлі, обладнання, транспортні засоби та інше майно, що належить підприємству. Вони можуть використовуватися для виробничої або комерційної діяльності.

6. Оборотні активи: це активи, які можуть бути швидко перетворені на гроші, наприклад, товари на складі, грошові кошти на поточних рахунках, дебіторська заборгованість та інші активи, які можуть бути реалізовані протягом короткого періоду [14, с. 95].

Фінансові ресурси підприємства грають важливу роль у його функціонуванні та розвитку, адже вони дозволяють здійснювати інвестиції, оплату праці, закупівлю сировини та матеріалів, впроваджувати нові технології та розширювати бізнес.

Фінансові ресурси можна класифікувати за різними критеріями (рис. 1.2). Такі класифікаційні ознаки дозволять краще описати сутність фінансових ресурсів суб'єкта господарювання [15, с. 25].

Рис. 1.2 Класифікаційні ознаки фінансових ресурсів підприємства

Джерело: самосійна розробка автора.

За джерелом походження:

- власні фінансові ресурси: це грошові кошти, акціонерний капітал та прибуток, які належать самому підприємству або його власникам.
- залучені фінансові ресурси: це грошові кошти, які підприємство отримує від зовнішніх джерел, таких як кредити, позики, випуск облігацій або приватні інвестиції.

За тривалістю використання:

- довгострокові фінансові ресурси: це ресурси, які підприємство використовує протягом тривалого періоду, зазвичай більше одного року. Наприклад, акціонерний капітал, випуск облігацій, довгострокові кредити.
- короткострокові фінансові ресурси: це ресурси, які підприємство використовує на короткий термін, зазвичай менше одного року. Наприклад, грошові кошти на поточних рахунках, кредити зі строком погашення менше року, торговельні кредити.

За характером активів:

- матеріальні фінансові ресурси: це фізичні активи підприємства, такі як нерухомість, обладнання, транспортні засоби.
- нематеріальні фінансові ресурси: це активи, які не мають матеріальної форми, наприклад, патенти, ліцензії, торгові марки, права на інтелектуальну власність.

За специфічним призначенням:

- інвестиційні фінансові ресурси: це ресурси, що використовуються для інвестування в активи, розширення бізнесу або придбання цінних паперів.
- оборотні фінансові ресурси: це ресурси, які використовуються для покриття поточних витрат підприємства, таких як запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти.

У підсумку, фінансові ресурси підприємства є життєво важливою складовою для його стабільності, зростання та конкурентоспроможності. Розуміння та ефективне управління цими ресурсами дозволяють

підприємству досягти своїх стратегічних цілей, забезпечуючи фінансову стійкість та розвиток у динамічному бізнес-середовищі.

1.2 Нормативно-правове регулювання обліку і аналізу фінансових ресурсів підприємства

Облік і аналіз фінансових ресурсів підприємств є невід'ємною складовою ефективного фінансового управління, яке визначає стабільність і успішність функціонування підприємств у глобальному економічному середовищі. Правильне ведення обліку та здійснення ефективного аналізу стає неможливим без системи нормативно-правового регулювання, яка встановлює правила і стандарти для усіх суб'єктів господарювання.

Облік фінансових ресурсів підприємств є процесом систематичного збору, класифікації, реєстрації та аналізу фінансової інформації. Він включає у себе облік грошових коштів, активів, зобов'язань, доходів і витрат підприємства [16, с. 59]. Облік фінансових ресурсів не лише надає підприємствам можливість формувати точну фінансову звітність, але й допомагає приймати обґрунтовані рішення щодо фінансового планування, інвестицій та ризиків.

На міжнародному рівні ключовою основою нормативно-правового регулювання обліку фінансових ресурсів є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Вони встановлюють загальноприйняті принципи та правила складання фінансових звітів. Застосування МСФЗ забезпечує єдність фінансової звітності, зрозумілість і порівнянність фінансової інформації між підприємствами з різних країн.

Національні стандарти бухгалтерського обліку є ще однією складовою системи нормативно-правового регулювання. Кожна країна має свої власні закони і стандарти, які доповнюють МСФЗ або враховують особливості національної економіки. Ці національні стандарти можуть стосуватися

складання фінансових звітів, оподаткування, звітності перед контролюючими органами тощо.

Органи державної влади мають важливу роль у нормативно-правовому регулюванні обліку фінансових ресурсів підприємств. Вони приймають законодавство, що регулює ведення обліку і звітності, контролюють дотримання цих вимог та накладають відповідні санкції на порушників.

Нормативно-правове регулювання обліку фінансових ресурсів має великий вплив на фінансову діяльність підприємств. Воно забезпечує прозорість, достовірність і порівнянність фінансової інформації, що сприяє збільшенню довіри інвесторів і кредиторів, а також знижує ризики фінансових маніпуляцій і шахрайства.

Один із важливих аспектів законодавчого регулювання обліку фінансових ресурсів – це облік грошових коштів. Законодавство встановлює правила щодо збереження і використання грошових коштів підприємства, визначає порядок складання готівкових операцій та звітності про них. Забезпечення точного обліку грошових коштів є необхідною умовою забезпечення фінансової стабільності підприємства та запобігання можливим фінансовим ризикам.

Законодавство також визначає правила обліку активів та зобов'язань підприємства. Це стосується реєстрації та оцінки активів, визначення способів амортизації, а також регулювання визнання та заборгованості. Відповідне регулювання забезпечує дотримання відповідних стандартів і забезпечує високу якість фінансової звітності, що є важливим для залучення інвесторів і кредиторів.

Законодавче регулювання в обліку складових фінансових ресурсів має значний вплив на підприємства. З одного боку, воно забезпечує довіру інвесторів і створює умови для залучення додаткових фінансових ресурсів. З іншого боку, воно може створювати додаткові обов'язки для підприємств, пов'язані зі збільшенням витрат на ведення обліку та забезпечення відповідності законодавству.

Нормативно-правове регулювання обліку фінансових ресурсів є ключовим елементом стабільного та прозорого функціонування підприємств. Основні рівні нормативно-правового регулювання обліку і аналізу фінансових ресурсів підприємства зображено на табл. 1.1.

Таблиця 1.1

**Рівні нормативно-правового регулювання обліку і аналізу
фінансових ресурсів підприємства в Україні**

Рівень законодавчого регулювання	Нормативно-правові акти
I рівень	Конституція України
II рівень	Податковий кодекс України, Господарський кодекс України тощо
III рівень	Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” тощо
IV рівень	Постанова “Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні”, Постанова “Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг” тощо
V рівень	НП(С)БО-1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, НП(С)БО-9 “Запаси”, НП(С)БО-10 “Дебіторська заборгованість”, НП(С)БО-11 “Зобов’язання”, НП(С)БО-15 “Дохід”, НП(С)БО-16 “Витрати”, НП(С)БО-26 “Виплати працівникам” тощо
VI рівень	Методичні рекомендації з обліку, інструкції, рекомендації тощо
VII рівень	Накази керівника підприємства, інші внутрішні розпорядчі документи з обліку і аналізу суб’єкта господарювання тощо

Джерело: узагальнено автором на основі [17-30].

Конституція України не містить прямого регулювання питань обліку, але вона встановлює загальні принципи функціонування економічної системи

країни, права та обов'язки суб'єктів господарювання, держави та громадян. Деякі з положень Конституції мають вплив на сферу обліку та фінансового звітування. Так, ст. 42 Конституції України гарантує право на власність [17]. Це означає, що суб'єкти господарювання мають право володіти, користуватися, розпоряджатися та розпоряджатися своїми активами, що включають грошові кошти, обладнання, товари тощо. Облік допомагає вести контроль і забезпечувати ділову активність забезпечення прав на власність.

Хоча Конституція України не містить прямого регулювання обліку, вона створює загальний правовий контекст, який впливає на питання обліку та формування фінансової звітності в Україні. Конкретні норми та правила обліку визначаються на рівні законодавчого та підзаконного регулювання.

Податковий кодекс України є основним законодавчим актом, який регулює оподаткування в Україні. Цей кодекс визначає правила та норми стосовно оподаткування доходів, майна, операцій, транзакцій та інших податкових обов'язків громадян та підприємств [18].

Господарський кодекс України регулює господарські відносини в Україні та встановлює правила і норми, які стосуються господарської діяльності, підприємництва та торгівлі [19]. Цей кодекс є основним законодавчим актом, який визначає права і обов'язки господарських суб'єктів, регулює укладення та виконання договорів, захищає права споживачів, встановлює порядок реєстрації та ліквідації підприємств, регулює банкрутство тощо.

Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність” регулює організацію та здійснення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності суб'єктами господарювання в Україні [20]. Цей закон був прийнятий з метою створення єдиної системи обліку та звітності, забезпечення інформаційної довірчості та порівняльності фінансових результатів різних підприємств.

Основні положення закону включають:

- визначення суб'єктів бухгалтерського обліку: законодавство встановлює перелік суб'єктів, які зобов'язані вести облік та складати фінансову звітність, зокрема підприємства, організації, установи, громадські формування, кооперативи та інші;
- загальні принципи бухгалтерського обліку: закон встановлює основні принципи обліку;
- формування облікової політики: суб'єкти господарювання зобов'язані розробити та застосовувати облікову політику, яка визначає основні правила та методи обліку, використання оцінювання, складання звітності та інші аспекти обліку;
- створення фінансової звітності: закон встановлює формат та склад фінансової звітності, яку суб'єкти господарювання повинні складати, а також строки та порядок подання цієї звітності;
- відповідальність за порушення законодавства про бухгалтерський облік: закон встановлює відповідальність за невиконання вимог законодавства щодо обліку та фінансової звітності.

Такий нормативно-правовий акт також сприяє створенню прозорості та надійної системи обліку та фінансової звітності в Україні, а також відображення правдивої інформації про фінансові ресурси, що забезпечує інформаційну довірчість для інвесторів, кредиторів, держави та інших зацікавлених сторін.

Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” регулює аудиторську діяльність в Україні та встановлює правила та принципи проведення аудиту фінансової звітності, в тому числі фінансових ресурсів, суб'єктів господарювання [21]. Його прийнято з метою забезпечення незалежного та об'єктивного аудиту, який сприяє підвищенню довіри до фінансової звітності та ефективному функціонуванню фінансового ринку.

Основні пункти, які регулює закон включають:

- аудиторська діяльність: закон визначає поняття та види аудиторської діяльності, яку можуть здійснювати аудитори та аудиторські фірми, включаючи аудит фінансової звітності, аудит окремих об'єктів обліку (фінансових ресурсів), консультування та інші аудиторські послуги;

- ліцензування аудиторської діяльності: закон встановлює порядок отримання ліцензії на проведення аудиторських послуг, включаючи вимоги до кваліфікації та професійних стандартів аудиторів;

- етика аудиторської діяльності: закон визначає принципи етики, якими повинні керуватися аудитори при здійсненні своєї діяльності;

- організація аудиту: закон регламентує процедури, методи та організацію аудиту фінансової звітності, включаючи збір доказів, аналіз фінансової звітності та формування аудиторської думки.

- відповідальність аудиторів: закон встановлює правила відповідальності аудиторів за недобросовісні дії та професійні порушення під час здійснення аудиторської діяльності тощо.

Положення про ведення касових операцій у національній валюті регламентує:

- загальні вимоги та процедури проведення касових операцій: положення встановлює правила та процедури для проведення касових операцій в національній валюті, включаючи приймання та видачу готівки, правила оформлення касових документів та інші аспекти;

- облік касових операцій: вимоги до обліку касових операцій та звітності, яку повинні забезпечувати суб'єкти господарювання;

- вимоги до касового обладнання: положення містить вимоги до типу та характеристик касових апаратів або іншого касового обладнання, що використовується для проведення касових операцій;

- заходи контролю та запобігання неправомірним діям: положення визначає заходи для запобігання крадіжкам, підробці касових документів або іншим неправомірним діям під час проведення касових операцій;

– вимоги до касирів та касових служб: положення встановлює вимоги до осіб, які здійснюють касові операції, їхньої кваліфікації та правил поведінки [22].

Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг регламентує:

– правила та процедури безготівкових розрахунків: інструкція визначає правила, що стосуються безготівкових платежів, зокрема вимоги до здійснення операцій, форми платіжних доручень, строків здійснення платежів тощо;

– вимоги до платіжних документів: інструкція містить вимоги до документів, які використовуються для здійснення безготівкових розрахунків, наприклад, платіжних доручень, рахунків-фактур, актів звірки тощо;

– засоби здійснення платежів: інструкція визначає різні способи безготівкових платежів, такі як перекази, платіжні картки, електронні коштовні платежі тощо;

– захист інформації та безпека платежів: інструкція встановлює заходи безпеки та захисту інформації при здійсненні безготівкових розрахунків, щоб уникнути несанкціонованого доступу та шахрайства;

– інші аспекти безготівкових розрахунків: інструкція містить інші важливі вимоги та правила, що стосуються безготівкових розрахунків, які забезпечують їхню правильну та ефективну реалізацію [23].

НП(С)БО-1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” є одним з найважливіших документів, що регулюють бухгалтерський облік в Україні [24]. Цей стандарт був розроблений з метою встановлення загальних принципів та вимог до складання фінансової звітності підприємств та організацій, в яких міститься інформація про фінансові ресурси.

НП(С)БО-9 “Запаси” є одним із стандартів бухгалтерського обліку в Україні, який регулює облік запасів у підприємств та організацій [25]. Цей стандарт визначає правила, методи та принципи ведення обліку запасів, включаючи оцінку та звітність про них.

НП(С)БО-10 “Дебіторська заборгованість” є одним із стандартів бухгалтерського обліку в Україні, який регулює облік дебіторської заборгованості підприємств та організацій [26]. Цей стандарт визначає правила, методи та принципи ведення обліку дебіторської заборгованості, включаючи оцінку та звітність про неї. Дотримання норм цього положення допомагає забезпечити якісний облік та звітність про дебіторську заборгованість, що сприяє прозорості та надійності фінансової інформації підприємства, а також забезпечує взаєморозуміння зі стейкхолдерами, інвесторами та усіма іншими зацікавленими сторонами.

НП(С)БО-11 “Зобов’язання” є одним із стандартів бухгалтерського обліку в Україні, яке регулює зобов’язання підприємств і організацій [27]. Цей стандарт визначає правила обліку, оцінки та звітності щодо зобов’язань, які виникають у зв’язку з минулими подіями та спричиняють втрату ресурсів підприємства у майбутньому.

НП(С)БО-15 “Дохід” є одним із стандартів бухгалтерського обліку в Україні, який регулює облік доходів підприємств і організацій [28]. Цей стандарт визначає правила, методи та принципи визнання, оцінки та звітності щодо різних видів доходів, що отримуються підприємствами у процесі їх діяльності.

НП(С)БО-16 “Витрати” регламентує визнання, вимірювання та відображення витрат у бухгалтерському обліку в Україні [29]. Цей стандарт встановлює правила, які дозволяють підприємствам та організаціям обліковувати різні види витрат, що виникають у зв’язку зі здійсненням їхньої господарської діяльності. Дотримання вимог положення дозволяє підприємствам та організаціям вести точний та систематизований облік витрат, що сприяє забезпеченню надійної та достовірної фінансової звітності.

НП(С)БО-26 “Виплати працівникам” регламентує облік та відображення виплат та зобов’язань, що пов’язані з оплатою праці, у бухгалтерському обліку в Україні [30]. Цей стандарт встановлює правила визнання, вимірювання та відображення виплат, що здійснюються

працівникам за їхню працю. Дотримання вимог цього положення дозволяє підприємствам вести точний облік витрат, пов'язаних з виплатами працівникам, та забезпечує надійну та достовірну фінансову звітність щодо оплати праці.

Методичні рекомендації з обліку відіграють важливу роль у підтримці однакового підходу та стандартів при організації та веденні обліку в підприємствах, організаціях та установах. Вони надають практичні вказівки, як ефективно та правильно здійснювати різні процедури обліку, забезпечуючи зрозумілість, надійність та послідовність в обліку фінансової інформації, в тому числі з обліку фінансових ресурсів. Основне значення методичних рекомендацій з обліку: уніфікація підходів, забезпечення послідовності, забезпечення відповідності стандартам, вдосконалення облікових процедур тощо.

Інструкції з обліку займають провідне місце у підтримці систематизації та стандартизації процедур обліку в організаціях. Вони містять детальні вказівки та керівні принципи щодо проведення різних операцій обліку та забезпечують їх виконання у відповідності до встановлених стандартів та внутрішніх правил підприємства.

Накази керівника підприємства— це внутрішні правила, процедури та політики підприємств, організацій або установ, які визначають специфічні аспекти обліку та звітності для конкретного суб'єкта господарювання. Зокрема, сюди входить облікова політика підприємства, яка описує методи та правила, за допомогою яких підприємство або організація планує та здійснює облік та управління своїми фінансовими ресурсами. Ця політика визначає підходи та процедури, що використовуються для збору, контролю, аналізу, використання та збереження фінансової інформації.

Отже, законодавче регулювання обліку складових фінансових ресурсів є ключовим елементом фінансового управління підприємством. Воно створює нормативні рамки для точного та прозорого обліку, що є важливим для досягнення фінансової стабільності та успішності підприємства.

Правильне дотримання законодавчого регулювання сприяє залученню інвесторів, підвищенню довіри стейкхолдерів та розвитку підприємств в довгостроковій перспективі.

1.3 Напрямки використання фінансових ресурсів підприємства

Напрямки використання фінансових ресурсів підприємства є ключовим аспектом його успішної діяльності та розвитку. Ефективне і раціональне використання коштів дозволяє забезпечити стабільність, зростання та конкурентоспроможність підприємства. Фінансові ресурси підприємства формуються з різних джерел, які забезпечують необхідні кошти для здійснення його діяльності та розвитку. До основних джерел формування фінансових ресурсів підприємства належать:

1. Власний капітал: Це грошові внески власників підприємства або акціонерів, які є основною формою власності. Вони можуть бути внесені на початковому етапі створення підприємства або в подальшому в результаті збору прибутку, реінвестиції та інших операцій.

2. Зовнішні джерела фінансування:

– кредити та позики: підприємство може залучати кошти від банків, фінансових установ або інвесторів у вигляді кредитів, позик, овердрафтів та інших видів позичкового капіталу;

– облігації та позики від інвесторів: підприємство може емітувати облігації та залучати кошти від інвесторів шляхом продажу облігацій або акцій;

– лізинг: підприємство може використовувати фінансовий лізинг для отримання активів без повного викупу, але з оплатою орендних платежів;

– прибуток: збільшення внутрішнього капіталу підприємства можливо завдяки збільшенню його прибутку, який залишається після оплати всіх витрат та податків;

– інвестиції та дотації: підприємство може отримувати інвестиції від зовнішніх інвесторів або отримувати дотації від держави чи міжнародних організацій для підтримки своєї діяльності;

– фонди та резерви: підприємство може створювати різні фонди та резерви, які можуть бути використані для покриття несподіваних витрат або для реалізації спеціальних проектів [31, с. 252].

Джерела формування фінансових ресурсів підприємства можна класифікувати за різними ознаками (рис. 1.3). Ось декілька способів класифікації:

Рис. 1.3 Основні види джерел формування фінансових ресурсів підприємства

Джерело: самосійна розробка автора.

1. За джерелами походження:

- внутрішні джерела: Включають власний капітал підприємства, амортизаційні кошти та прибуток, який залишається після оплати всіх витрат та податків.

- зовнішні джерела: Охоплюють кредити та позики від банків, фінансових установ, емісію облігацій, приватизацію акцій, привабливі інвестиції, дотації та гранти від держави або міжнародних організацій.

2. За строками використання:

- короткострокові джерела: Це джерела, які мають строк використання менше одного року, такі як короткострокові кредити, операції з поставщиками, кредиторська заборгованість та інші зобов'язання.

- довгострокові джерела: Це джерела, строк використання яких перевищує один рік, наприклад, емісія акцій, довгострокові кредити, облігації та інвестиції від довгострокових кредиторів.

3. За формою:

- власний капітал: Грошові внески власників підприємства або акціонерів, які є основною формою власності.

- зобов'язання: Прибуткові та неприбуткові зобов'язання підприємства перед іншими суб'єктами, такі як кредитори, державні органи, постачальники та інші кредитори.

- еквіваленти грошей: засоби, які можуть швидко перетворюватися на гроші, наприклад, банківські вклади та ринкові цінності.

4. За ступенем ризику:

- залучення власного капіталу: залучення коштів від власників підприємства не зобов'язані повернути їх, але несуть високий ризик втрати інвестицій.

- залучення зобов'язань: залучення коштів від кредиторів або інвесторів, що вимагають повернення з процентами та несуть ризик неплатоспроможності [32, с. 32].

Ці класифікації допомагають зрозуміти різні джерела, з яких підприємство може отримати фінансові ресурси, і вибрати оптимальний баланс між ними, враховуючи потреби та можливості підприємства.

Фінансові ресурси підприємства використовуються для різних цілей та напрямків з метою підтримки та розвитку діяльності підприємства (рис. 1.4). Основні напрямки використання фінансових ресурсів підприємства включають:

Рис. 1.4 Основні напрямки використання фінансових ресурсів підприємства

Джерело: самосійна розробка автора.

Операційна діяльність: фінансові ресурси використовуються для забезпечення щоденної операційної діяльності підприємства, такої як закупівля сировини та матеріалів, оплата працівників, оплата комунальних послуг, обслуговування кредитів та позик, інші операційні витрати.

Розвиток та розширення: фінансові ресурси можуть бути спрямовані на розвиток підприємства, такий як розширення виробництва, відкриття нових відділень або філій, модернізацію технологічного обладнання та інші інвестиційні проекти [33, с. 158].

Дослідження та розробки: фінансові ресурси можуть бути спрямовані на проведення досліджень, розробок та інноваційних проектів для вдосконалення продукції або послуг, впровадження нових технологій та покращення ефективності діяльності підприємства.

Маркетинг та реклама: фінансові ресурси використовуються для рекламних та маркетингових кампаній з метою просування продукції та послуг на ринку, залучення нових клієнтів та збільшення обсягів продажів.

Забезпечення ліквідності: фінансові ресурси можуть бути також використані для забезпечення ліквідності підприємства, тобто забезпечення наявності достатньої кількості грошових коштів для покриття поточних зобов'язань.

Створення резервів та фондів: частина фінансових ресурсів може бути виділена на створення резервів та фондів, які використовуються для покриття непередбачуваних витрат або для фінансування спеціальних проектів.

Виплата дивідендів або реінвестиція: якщо підприємство отримує прибуток, воно може використовувати його для виплати дивідендів акціонерам або для реінвестиції, тобто повернення коштів в підприємство для подальшого розвитку.

Ці напрямки використання фінансових ресурсів можуть варіюватися залежно від потреб та стратегії підприємства. Керування та ефективне використання фінансових ресурсів є ключовими аспектами успішного функціонування підприємства та досягнення його цілей.

Напрямки використання фінансових ресурсів підприємства можуть бути класифіковані за різними аспектами та цілями використання. Ось деякі основні напрямки, які можна виділити в класифікації: інвестиційні, фінансові та соціальні.

До інвестиційних напрямків належать:

- розвиток виробництва: фінансові ресурси використовуються для модернізації, розширення та покращення технологічного обладнання та процесів виробництва;
- впровадження нових технологій: підприємства можуть інвестувати у дослідження та розробки, що дозволить впроваджувати нові технології та продукти на ринку;
- відкриття нових ринків: фінансові ресурси можуть використовуватися для відкриття нових ринків, залучення нових клієнтів і розширення географії продажів.

До фінансових напрямків належать:

- забезпечення ліквідності: фінансові ресурси можуть використовуватися для забезпечення наявності достатньої кількості грошових коштів для покриття поточних зобов'язань;
- оплата податків та зобов'язань: фінансові ресурси використовуються для сплати податків, кредиторської заборгованості та інших фінансових зобов'язань;
- зниження заборгованості: фінансові ресурси можуть бути використані для зниження зобов'язань перед кредиторами та інвесторами, забезпечення фінансової стабільності та зниження ризиків;
- формування резервних фондів: частина фінансових ресурсів може бути виділена на створення резервних фондів, які використовуються для покриття непередбачуваних витрат або для фінансування спеціальних проектів.

До соціальних напрямків належать:

- зарплати та винагороди працівникам: Фінансові ресурси використовуються для виплати зарплат, бонусів та інших винагород працівникам підприємства.

- соціальні програми та благодійність: Підприємства можуть використовувати фінансові ресурси на реалізацію соціальних програм для своїх працівників або пожертвування на благодійність.

Це лише декілька прикладів напрямків використання фінансових ресурсів підприємства. Конкретні напрямки залежать від стратегії та мети розвитку підприємства, а також його поточних потреб та фінансового стану [34, с. 290]. Керівництво підприємства повинно забезпечити ефективне та раціональне використання фінансових ресурсів для досягнення поставлених цілей.

Ці джерела спільно забезпечують підприємству необхідні фінансові ресурси для забезпечення його діяльності, розширення та розвитку. Вибір оптимальних джерел залежить від потреб та можливостей підприємства, ризиків, зв'язаних із залученням капіталу, та ефективності використання коштів.

Фінансовий механізм є системою організації та управління фінансовими ресурсами підприємства з метою досягнення його стратегічних та оперативних цілей [35, с. 277]. Він включає в себе різні елементи, і його ефективність залежить від гармонійної взаємодії між ними. Фінансовий механізм підприємства активно впливає на напрямки використання фінансових ресурсів (рис. 1.5).

Планування і бюджетування: фінансовий механізм передбачає планування і бюджетування, що дозволяє визначити приблизні суми фінансових ресурсів, які будуть виділені на різні напрямки діяльності підприємства. Завдяки цьому, підприємство може адекватно розподілити кошти на інвестиції, розвиток виробництва, маркетинг, зарплати та інші потреби.

Фінансовий контроль: фінансовий механізм включає механізми фінансового контролю, які допомагають перевіряти, чи використовуються фінансові ресурси ефективно та ефективно. Фінансовий контроль дозволяє вчасно виявляти можливі проблеми та ризики, пов'язані з використанням коштів, і приймати відповідні коригувальні заходи.

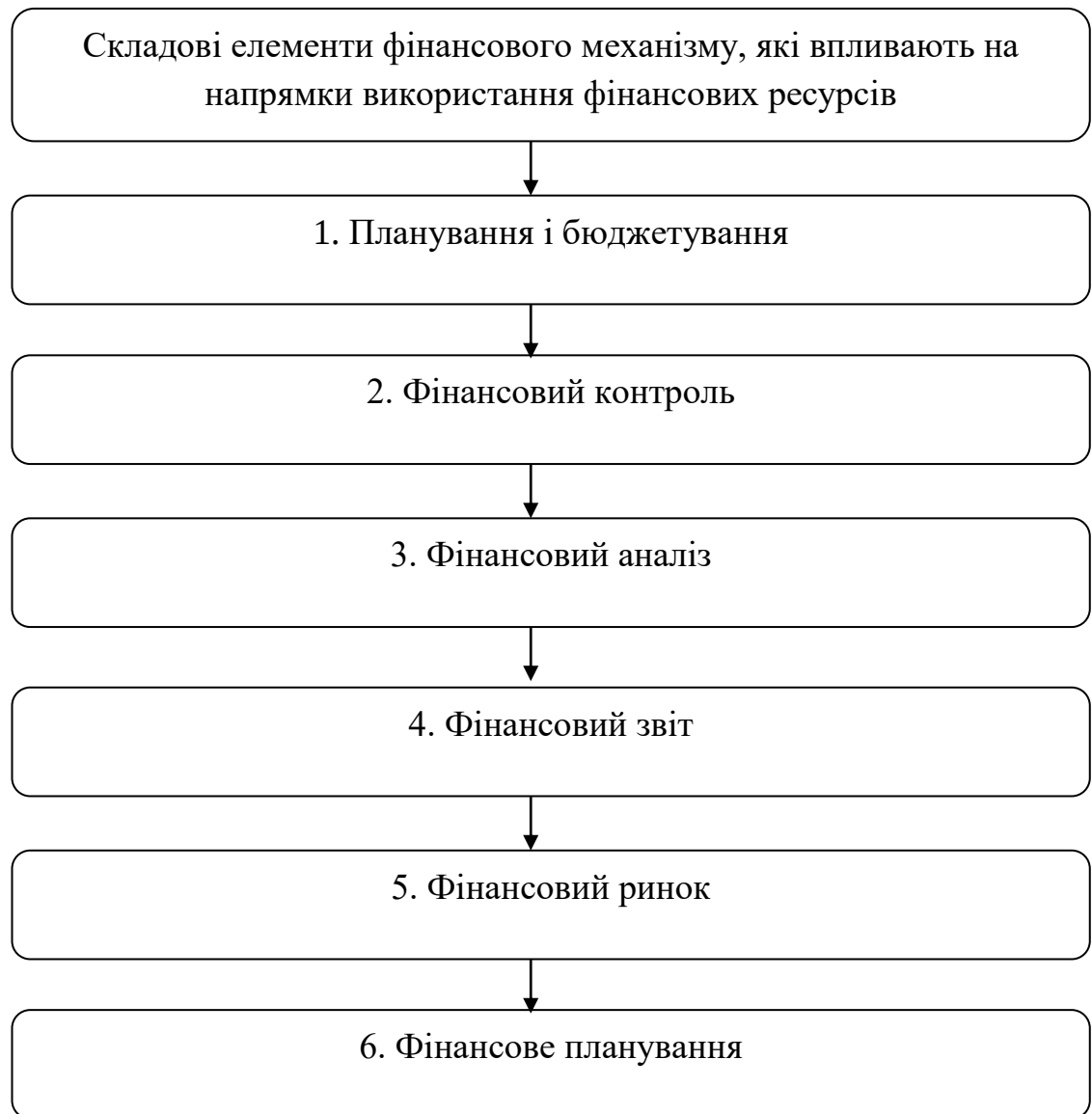

Рис. 1.5 Складові фінансового механізму, які впливають на напрямки використання фінансових ресурсів підприємства

Джерело: самосійна розробка автора.

Фінансовий аналіз: аналіз фінансових показників допомагає визначити ефективність і результативність використання фінансових ресурсів на різних напрямках діяльності підприємства. Це дозволяє виявляти переваги та недоліки певних напрямків і робити обґрунтовані рішення щодо їх оптимізації.

Фінансовий звіт: фінансовий звіт підприємства надає інформацію про стан та рух фінансових ресурсів, що дозволяє контролювати їх поточний стан та зрозуміти, як вони розподіляються між різними напрямками.

Фінансовий ринок: фінансовий механізм включає в себе роботу на фінансовому ринку, де підприємство може залучати додаткові фінансові ресурси через кредити, залогові операції, емісію облігацій або приватизацію акцій. Ці джерела дозволяють поповнити фінансову базу підприємства та розвиватися.

Фінансове планування: фінансовий механізм включає фінансове планування, що допомагає визначити оптимальні ресурси для кожного напрямку використання коштів та забезпечує їх раціональне використання.

Таким чином, фінансовий механізм підприємства впливає на напрямки використання фінансових ресурсів, забезпечуючи їх ефективне та раціональне використання, а також досягнення стратегічних та оперативних цілей підприємства. Керівництво підприємства повинно уважно вивчати та аналізувати фінансовий механізм, щоб приймати обґрунтовані рішення та забезпечити стабільний розвиток підприємства на ринку.

Висновки до розділу 1

Так, фінансові ресурси підприємства безсумнівно впливають на його діяльність. Фінансові ресурси є життєво важливим аспектом будь-якої організації і мають великий вплив на її здатність функціонувати та здійснювати свою діяльність. Основні аспекти впливу фінансових ресурсів на діяльність підприємства включають наступне: здійснення операцій, інвестиції, фінансову стабільність, рекламу та маркетинг, інновації та дослідження, фінансову стійкість, планування і контроль. Отже, наявність фінансових ресурсів є критично важливою для успішної діяльності підприємства, його розвитку та впливу на ринку.

Нормативно-правове регулювання обліку фінансових ресурсів підприємства визначається законами, нормативними актами і стандартами, які встановлюють правила та вимоги щодо ведення бухгалтерського обліку, звітності та звітності перед сторонами, які зацікавлені у фінансовій інформації підприємства. Це важливий аспект функціонування підприємств, оскільки забезпечує стандартизацію та надійність фінансової звітності.

Напрямки використання фінансових ресурсів відображають сфери або цілі, на які підприємство або організація витрачає свої фінансові кошти. Ці напрямки можуть бути різноманітними і залежать від призначення та стратегії підприємства. Використання фінансових ресурсів відображає різні способи, якими підприємства, організації або індивідуальні особи можуть використовувати свої гроші або капітал для досягнення різних цілей.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Організація проведення облікових операцій фінансових ресурсів підприємства

Бухгалтерський облік є однією з ключових складових фінансового управління підприємством та відіграє надзвичайно важливу роль у забезпеченні його ефективної діяльності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві є необхідним етапом, що дозволяє створити систематичний, зрозумілий та точний механізм збору, обробки, аналізу та відображення фінансової інформації. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві включає в себе систематичне збирання, класифікацію, реєстрацію, аналіз та звітування про фінансові операції та стан підприємства [36, с. 56]. Цей процес є важливим для забезпечення точності та достовірності фінансової інформації та відповідності законодавству і стандартам обліку.

Дослідження особливостей організації та методики обліку здійснювалося на прикладі фінансово-господарської діяльності ТОВ “Петраш+К”. Підприємство займається організацією будівництва будівель. Воно діє на підставі статуту, має самостійний баланс та є самостійним суб’єктом господарювання. Діяльність ТОВ “Петраш+К” спрямована на отримання прибутку.

Організація бухгалтерського обліку у ТОВ “Петраш+К” включає наступні кроки:

1. Визначення організаційної структури: залежно від розміру і складності підприємства, визначаються відповідальність і функції бухгалтерії. На менших підприємствах може бути один бухгалтер, тоді як на більших – цілий бухгалтерський відділ.

2. Вибір системи обліку: підприємство вибирає систему обліку (наприклад, подвійний запис), яка відповідає його потребам та вимогам законодавства.

3. Визначення рахунків бухгалтерського обліку: рахункова політика визначає правила, методи та принципи бухгалтерського обліку, які будуть використовуватися на підприємстві. Це включає методи оцінки запасів, ставок амортизації, обліку витрат тощо.

4. Визначення рахунків: підприємство створює рахунки для реєстрації різних типів фінансових операцій (наприклад, рахунок каси, рахунок банку, рахунок товарів тощо).

5. Ведення первинної документації: всі фінансові операції підприємства реєструються в первинних документах, таких як квитанції, рахунки-фактури, договори, касові ордери тощо.

6. Формування внутрішнього контролю: впроваджуються процедури внутрішнього контролю, щоб запобігти помилкам та шахрайству. До цього може входити перевірка та підтвердження документації, розділення обов'язків між працівниками тощо.

7. Підготовка фінансової звітності: закінчені записи обліку зводяться в бухгалтерську звітність, яка включає баланс, звіт про фінансові результати, звіт про грошові потоки та інші документи.

8. Проведення аудиту і формування звітності: забезпечується перевірка фінансової звітності аудиторами і складання звітності перед зацікавленими сторонами, такими як уряд, інвестори, кредитори.

9. Відповідність законодавству: всі бухгалтерські операції повинні відповідати законодавству та стандартам обліку.

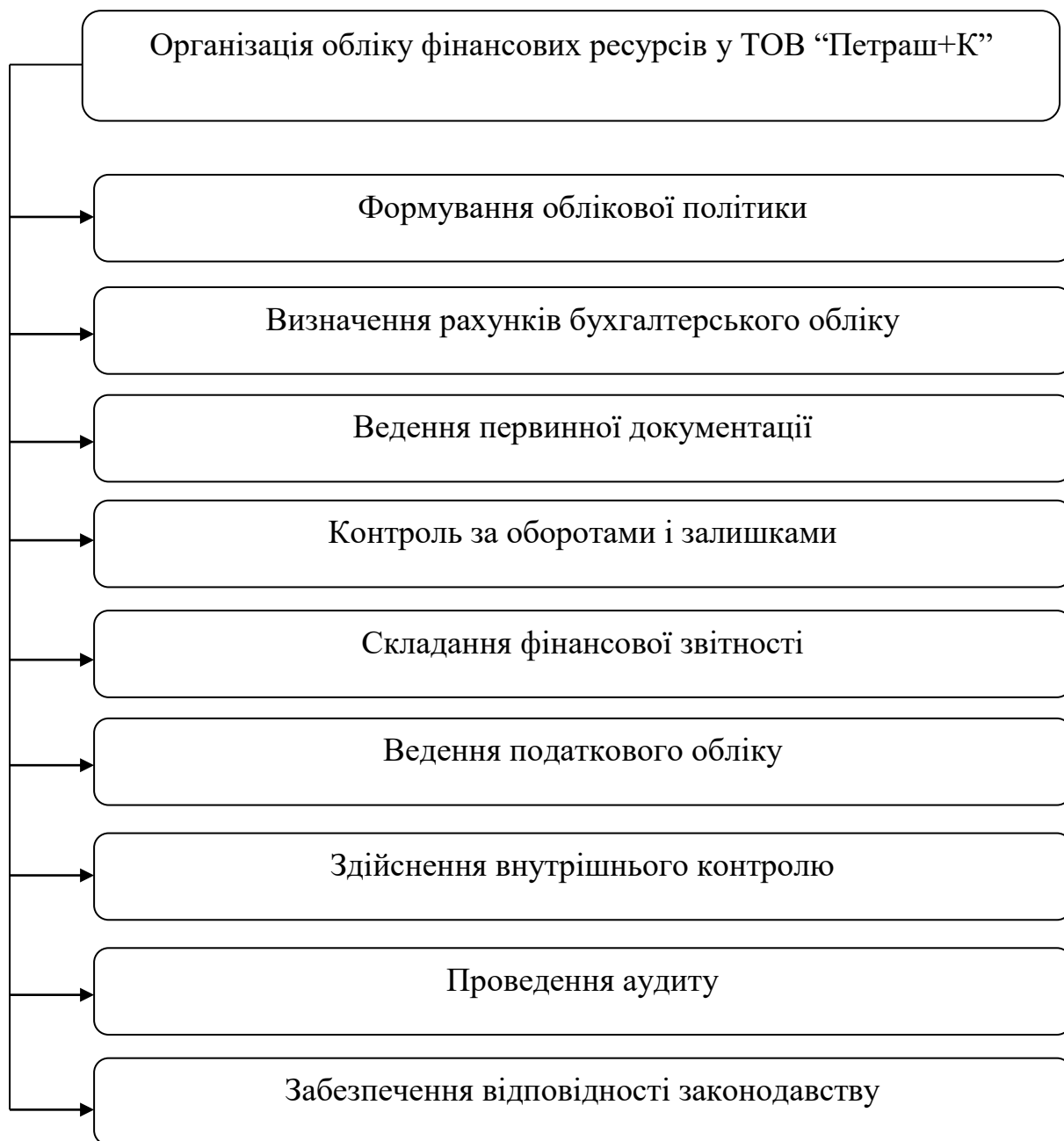
Організація бухгалтерського обліку на підприємстві має бути структурованою, систематичною та забезпечувати достовірну фінансову звітність, яка є основою прийняття управлінських рішень та забезпечує довіру соціальних партнерів підприємства [37, с. 154]. Організація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів є критично важливим аспектом

успішного функціонування будь-якого підприємства чи організації. Фінансові ресурси представляють собою грошові кошти та інші активи, якими володіє підприємство, і їх правильне управління визначає фінансову стабільність та перспективи розвитку.

Перш за все, бухгалтерський облік фінансових ресурсів забезпечує підприємство точною та об'єктивною фінансовою інформацією, що є основою для прийняття управлінських рішень. Записи обліку надають відомості про стан фінансових ресурсів, забезпечують вивчення змін у фінансовому стані підприємства з часом та дозволяють здійснювати аналіз витрат і доходів. По-друге, організований бухгалтерський облік допомагає забезпечити дотримання фінансового законодавства та стандартів обліку. Це забезпечує звірення облікових записів з вимогами державних органів, уникнення штрафів та інших негативних наслідків, пов'язаних з порушенням фінансових правил. По-третє, організація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів впливає на забезпечення ефективного управління підприємством. Фінансова звітність надає керівництву підприємства інформацію про доходи, витрати, рентабельність та інші фінансові показники, що допомагає визначити ефективність діяльності та здійснити коригування стратегічних планів.

Далі, організація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів забезпечує прозорість і довіру зовнішніх стейкхолдерів [38, с. 37]. Інвестори, кредитори, державні органи та інші зацікавлені сторони покладаються на достовірну фінансову звітність підприємства для прийняття своїх рішень. Впевненість у правильності обліку стимулює інвестиції та сприяє розвитку підприємства. Зрештою, організація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів сприяє аналізу фінансової діяльності та розробці стратегічних планів. Зіставлення фінансових даних з минулими періодами, виявлення тенденцій і виявлення сильних та слабких сторін допомагає керівництву зробити обґрунтовані рішення для досягнення стратегічних цілей підприємства.

Організація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів у ТОВ “Петраш+К” має велике значення для ефективного управління фінансами та забезпечення точності та достовірності фінансової звітності. Послідовність організації бухгалтерського обліку фінансових ресурсів у ТОВ “Петраш+К” наведено на рис. 2.1.

**Рис. 2.1 Елементи організації обліку фінансових ресурсів у
ТОВ “Петраш+К”**

Джерело: самосійна розробка автора.

Формування облікової політики: першим кроком є розроблення облікової політики підприємства, в якій визначаються правила та процедури бухгалтерського обліку. Це включає вибір системи обліку (наприклад, подвійний запис), методи оцінки активів і зобов'язань, порядок складання фінансової звітності тощо.

Визначення рахунків: підприємство повинно встановити рахунки для реєстрації різних типів фінансових операцій. Наприклад, можуть бути відкриті аналітичні рахунки для каси, банку, заборгованості та зобов'язань перед постачальниками, кредиторами, активів, капіталу тощо.

Ведення первинної документації: всі фінансові операції підприємства реєструються в первинних документах, таких як рахунки-фактури, квитанції, договори, касові ордери тощо. Ці документи використовуються для запису у відповідні рахунки.

Контроль за оборотами і залишками: бухгалтерський облік включає облік оборотів і залишків по кожному рахунку. Це дозволяє відслідковувати рух коштів та стан різних активів і зобов'язань на підприємстві.

Складання фінансової звітності: відповідно до встановленої облікової політики, підприємство готує фінансову звітність, яка включає баланс, звіт про фінансові результати, звіт про грошові потоки та інші звіти.

Ведення податкового обліку: фінансові ресурси підприємства також повинні бути відображені в податковій звітності, яка подається до податкових органів відповідно до законодавства.

Здійснення внутрішнього контролю: забезпечення ефективного внутрішнього контролю є важливим аспектом організації бухгалтерського обліку фінансових ресурсів. Він допомагає уникнути помилок та забезпечує точність та надійність фінансової інформації.

Проведення аудиту: регулярний аудит зовнішніми аудиторами допомагає підтвердити точність фінансової звітності та дотримання законодавства.

Забезпечення відповідності законодавству: організація бухгалтерського обліку повинна забезпечувати дотримання відповідних норм та вимог законодавства та стандартів обліку.

Організаційна структура будівельного підприємства визначає його ієрархію, взаємозв'язки між різними підрозділами та функціональні обов'язки робітників і керівників. Зазвичай будівельні підприємства мають складну структуру, що відображає різноманітні виробничі процеси, адміністративні функції та проектні роботи. У ТОВ “Петраш+К” існують наступні відділи в організаційній структурі :

Вище керівництво: це рівень керівництва, до якого належать генеральний директор. Він відповідає за загальне управління підприємством, прийняття стратегічних рішень і взаємодію з іншими організаціями та клієнтами.

Відділ адміністрації та управління персоналом: цей відділ відповідає за адміністративні функції підприємства, включаючи управління персоналом, кадрові питання, бухгалтерський облік, закупівлі, планування та бюджетування.

Відділ проектного управління: цей відділ спеціалізується на управлінні будівельними проектами, включаючи планування, організацію, контроль виконання та звітування про їхнє виконання.

Відділ маркетингу та продажу: цей відділ відповідає за маркетингові дослідження, рекламу, залучення клієнтів, переговори з потенційними замовниками та укладання договорів.

Відділ технічного проектування: цей відділ займається розробкою технічних проектів будівель, планів та схем, а також вирішує інженерні питання, пов'язані з будівництвом.

Відділ виробництва та будівництва: цей відділ координує виробничі процеси, включаючи роботу бригад будівельників, контроль якості, безпеку на роботі та дотримання технологічних стандартів.

Відділ закупівель та постачання: цей відділ відповідає за закупівлю необхідного матеріалу, обладнання, інструментів і послуг для забезпечення будівельних проектів.

Відділ контролю якості та безпеки: цей відділ забезпечує контроль якості будівельних матеріалів та виробничих процесів, а також безпеку на робочому місці.

У ТОВ “Петраш+К” ведеться журнально-ордена форма обліку (рис. 2.2).

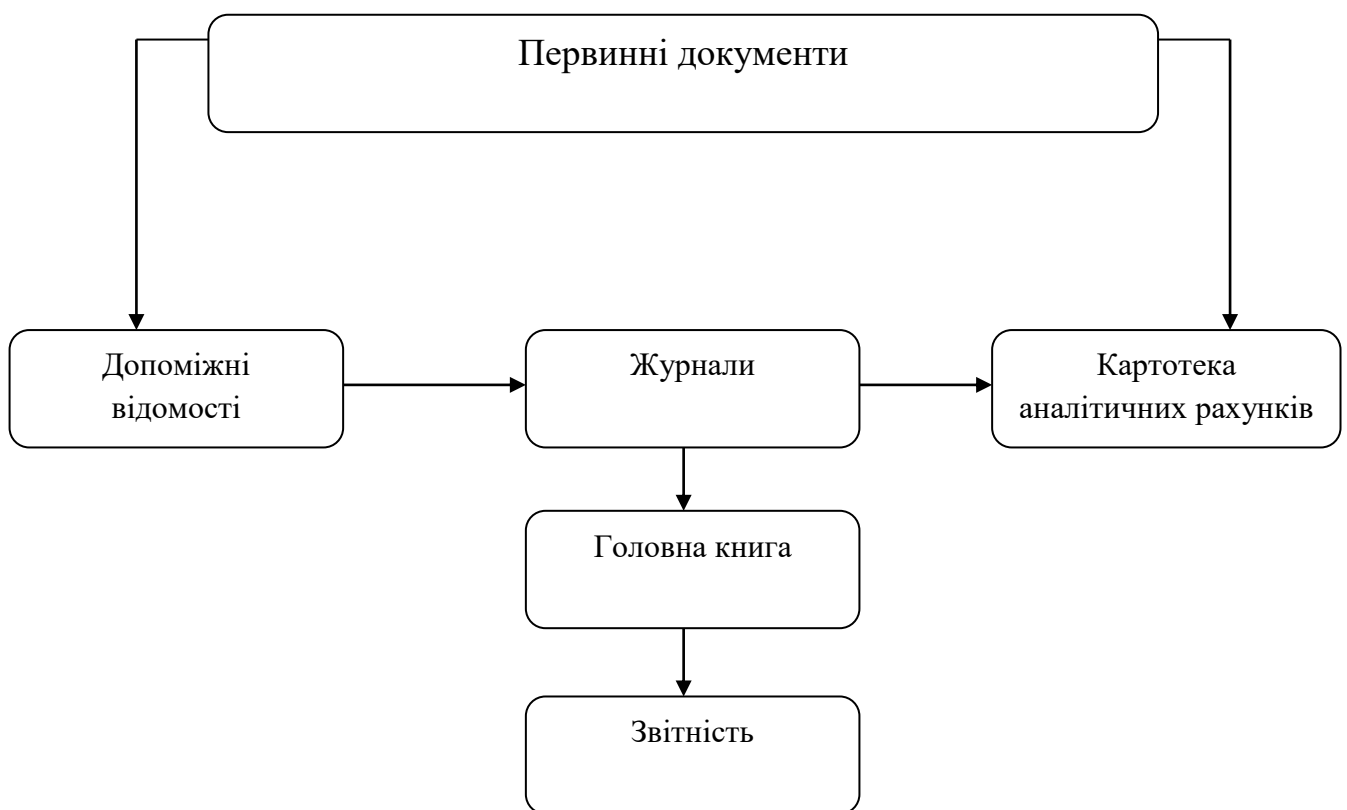

Рис. 2.2 Схема організації бухгалтерського обліку у ТОВ “Петраш+К”

Джерело: самосійна розробка автора.

Первинні документи використовуються для реєстрації фінансових операцій та подальшого обліку фінансових ресурсів підприємства [39, с. 66]. Ці документи є основою для бухгалтерських записів і складання фінансової звітності. Ось деякі з найпоширеніших первинних документів, які використовуються при обліку фінансових ресурсів у ТОВ “Петраш+К”:

1. Рахунки-фактури: це документи, які виставляються постачальниками підприємству при купівлі товарів або послуг. Рахунки-фактури містять інформацію про назву товарів чи послуг, їх кількість, ціну, суму до оплати, а також реквізити постачальника.

2. Квитанції: квитанції використовуються при здійсненні готівкових операцій. Це документи, які підтверджують отримання грошової суми або інших платежів від клієнтів чи партнерів.

3. Договори: договори є правовою основою для здійснення різних фінансових операцій, таких як купівля-продаж, надання послуг, оренда тощо. Вони містять умови угоди між сторонами і використовуються як докази в обліку.

4. Касові ордери: касові ордери використовуються для документального оформлення готівкових виплат або отримання коштів. Вони містять інформацію про отримувача, суму платежу, підписи та інші деталі.

5. Акти виконаних робіт: ці документи використовуються в будівельній галузі для фіксації факту виконаних робіт, їх обсягу та вартості. Акти виконаних робіт дозволяють встановити обов'язкові до сплати суми клієнтам або замовникам.

6. Довідки про оплату: ці документи використовуються для підтвердження факту оплати рахунків або інших витрат. Вони можуть містити деталі оплати, дати, суми і підписи.

7. Платіжні доручення: платіжні доручення використовуються для здійснення безготівкових платежів через банківські рахунки. Вони містять інформацію про отримувача, реквізити рахунку, суму та дату платежу.

Ці первинні документи є важливими джерелами інформації для бухгалтерського обліку, і їх правильна та своєчасна обробка дозволяє забезпечити точність та достовірність фінансової звітності підприємства.

Крім первинних документів, що були згадані раніше, в обліку фінансових ресурсів використовуються інші облікові документи, що

допомагають здійснювати реєстрацію та контроль за рухом фінансових ресурсів на підприємстві. Ось деякі з них:

1. Журнали обліку: Це основні облікові документи, де реєструються всі фінансові операції підприємства. Наприклад:

– головна книга: реєструє всі генеральні журналові записи і забезпечує баланс між зобов'язаннями та активами.

– касова книга: фіксує всі операції з готівкою, що відбуваються на підприємстві.

– книга реєстрації витрат: реєструє всі витрати підприємства з подальшим перенесенням у головну книгу.

2. Банківські виписки: ці документи надаються банками та містять інформацію про всі банківські транзакції підприємства за певний період.

3. Розрахункові відомості: використовуються для фіксації даних про заборгованість та зобов'язання перед постачальниками, клієнтами та іншими контрагентами.

4. Фінансові звіти: ці документи є результатом обліку фінансових ресурсів і включають баланс, звіт про фінансові результати, звіт про грошові потоки та інші фінансові звіти.

5. Акти інвентаризації: служать для здійснення інвентаризації активів та зобов'язань підприємства, що допомагає встановити фактичний стан фінансових ресурсів.

6. Аналітична звітність: використовується для більш детального аналізу фінансових операцій та витрат. До цієї звітності можуть входити аналітичні карточки, звіти по розрахункових рахунках, залишки на складах тощо.

7. Податкова звітність: Включає податкові декларації, звіти про сплату податків та зборів, які подаються до податкових органів.

Ці облікові документи допомагають зберігати і відображати всю необхідну інформацію про рух фінансових ресурсів на підприємстві. Вони є важливою частиною бухгалтерського обліку та дозволяють забезпечити точність та достовірність фінансової інформації.

Отже, організація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів впливає на різні аспекти діяльності підприємства, починаючи з управління та досягнення стратегічних цілей. Точний і надійний бухгалтерський облік є важливою передумовою успіху та стійкості організації в сучасному конкурентному бізнес-середовищі.

2.2 Методика здійснення обліку фінансових ресурсів

Методика здійснення обліку фінансових ресурсів є важливою складовою фінансового управління підприємством і визначає систематичний підхід до збору, обробки та відображення фінансової інформації. Правильно розроблена і організована методика дозволяє підприємствам ефективно керувати своїми фінансовими ресурсами, забезпечуючи надійну інформацію для прийняття стратегічних рішень.

Методика бухгалтерського обліку є основним інструментом управління фінансами підприємства та забезпечення його фінансової стабільності та успішності. Це система правил, процедур та стандартів, яка регулює ведення обліку фінансових операцій та створення фінансової звітності. Методика бухгалтерського обліку є основою для збору, обробки та аналізу фінансової інформації, яка допомагає керівництву приймати обґрунтовані рішення та планувати діяльність підприємства [40, с. 75].

Одним із головних принципів методики бухгалтерського обліку є подвійний запис. Згідно цього принципу, кожна фінансова операція зареєстровується одночасно на двох або більше рахунках – дебету та кредиту. Це дозволяє забезпечити баланс між активами та пасивами підприємства та точно відображати рух фінансових ресурсів.

Методика бухгалтерського обліку також включає в себе визначення структури бухгалтерських рахунків та їх класифікацію. Рахунки поділяються на активні, пасивні та капітальні, а також доходи та витрати. Кожен рахунок

відповідає за певний тип фінансової операції та допомагає узагальнити інформацію для складання фінансових звітів.

У методиці обліку встановлюються також правила оформлення та обробки первинних документів, які є джерелом інформації для бухгалтерських записів. Ці документи включають рахунки-фактури, квитанції, договори, акти виконаних робіт та інші. Забезпечення правильного оформлення та збереження первинних документів допомагає уникнути помилок та забезпечує точність обліку.

Окрім того, методика бухгалтерського обліку включає в себе встановлення інструкцій та положень щодо реєстрації та аналізу фінансових операцій, правил внутрішнього контролю, а також правил складання фінансової звітності. Забезпечення дотримання цих правил допомагає забезпечити достовірність та об'єктивність фінансової інформації та виключити можливість фінансових зловживань.

Методика бухгалтерського обліку є необхідним інструментом для кожного підприємства, незалежно від його розміру та діяльності. Вона допомагає забезпечити якість та достовірність фінансової інформації, що є основою для успішного функціонування та розвитку підприємства [41, с. 84]. Крім того, вона дозволяє забезпечити відповідність звітності вимогам законодавства та нормативним документам, що стосуються бухгалтерського обліку. Отже, методика бухгалтерського обліку відіграє важливу роль у фінансовому управлінні підприємством та виробництві надійної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Методика обліку включає в себе:

1. Встановлення засобів обліку: облік може проводитися вручну за допомогою журналів, реєстрів, таблиць, або за допомогою спеціалізованого облікового програмного забезпечення.
2. Класифікацію рахунків обліку: визначення переліку рахунків, за якими будуть відображатись фінансові операції, їхній порядок і структура.

3. Розробку інструкцій та положень: визначення правил і процедур для реєстрації та аналізу фінансових операцій, забезпечення їх об'єктивності, точності та дотримання вимог законодавства.

4. Визначення правил внутрішнього контролю: установлення механізмів перевірки та контролю за правильністю та відповідністю облікових записів.

5. Забезпечення документообігу: визначення порядку оформлення та обробки первинних документів, які є основою для облікових записів.

6. Правила складання звітності: визначення форм та структури фінансової звітності, строки їх подання та вимоги до інформації, що повинна міститись у звітах.

7. Правила аналізу та інтерпретації даних: визначення методів аналізу фінансової інформації, що допомагають керівництву приймати обґрунтовані рішення.

8. Політику зберігання та архівування документів: встановлення правил зберігання документів, їхнього архівування та знищення відповідно до законодавства [42, с. 93].

Фінансові ресурси підприємства включають в себе грошові кошти. Тому облік грошових коштів є одним із найважливіших аспектів бухгалтерського обліку на підприємстві. Грошові кошти включають готівку (банкноти та монети) та еквіваленти готівки (грошові кошти на банківських рахунках, які можна легко конвертувати в готівку). Облік грошових коштів допомагає підприємству контролювати свої фінансові ресурси та вести ефективний грошовий обіг.

Основні аспекти обліку грошових коштів включають:

1. Касова книга: це основний обліковий документ, в якому реєструються всі грошові транзакції, які стосуються готівки на підприємстві. В касовій книзі фіксуються отримання готівки (наприклад, від продажу товарів або надання послуг) та витрати готівки (наприклад, оплата постачальникам, заробітної плати тощо).

2. Банківські виписки: для обліку грошових коштів на банківських рахунках підприємство отримує банківські виписки від банків. Вони містять інформацію про всі операції з банківського рахунку, такі як платежі, отримання коштів, комісії тощо.

3. Первинні документи: для кожної грошової транзакції підприємство має зберігати первинний документ - касовий ордер, квитанцію про оплату, чек тощо. Ці документи підтверджують факт операції та є підставою для записів у касовій книзі та бухгалтерській системі.

4. Передача грошових коштів: у разі, якщо грошові кошти здаються на касу банку або, навпаки, з каси підприємства перераховуються на банківський рахунок, облік цих операцій також проводиться через відповідні первинні документи.

5. Касові операції зі співробітниками: облік виплат заробітної плати, авансів та інших грошових операцій, пов'язаних із заробітною платою, ведеться через спеціальні журнали або електронні системи.

Всі ці процедури допомагають забезпечити точний і контрольований рух грошових коштів на підприємстві. Облік грошових коштів є важливою частиною фінансового управління підприємством і допомагає уникнути фінансових ризиків, планувати фінансові ресурси та забезпечувати фінансову стабільність. Відповідний облік грошових коштів допомагає підприємству приймати обґрунтовані рішення, контролювати витрати та здійснювати ефективний грошовий обіг.

Облік готівки є важливим аспектом бухгалтерського обліку на підприємстві. Готівка – це грошові кошти у формі банкнот та монет, які знаходяться безпосередньо в касі підприємства або в касі інших підрозділів (філіях, відділеннях тощо).

Облік готівки є важливою складовою системи контролю фінансових ресурсів підприємства та допомагає забезпечити точність та надійність фінансової звітності. Дотримання правильних процедур обліку готівки

сприяє ефективному грошовому обігу, зменшенню ризиків та підвищенню довіри до фінансової діяльності підприємства.

Типові кореспонденції рахунків із обліку готівкових коштів у ТОВ “Петраш+К” відображено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

**Типові кореспонденції рахунків із обліку готівкових коштів у
ТОВ “Петраш+К”**

№	Зміст господарської операції	Кореспонденції рахунків	
		Дт	Кт
1	Гроші переведено з банківського рахунку в касу	30	31
2	Було отримано готівку як оплату за погашення одержаних векселів	30	34
3	Готівка отримана від покупця як оплата за раніше поставлену продукцію (виконані роботи або надані послуги)	30	36
4	Винні особи, підзвітні особи та працівники повернули гроші як погашення раніше виданої позики	30	37
5	Сплачена заборгованість за внесками засновників до власного капіталу	30	46
6	Отримана довгострокова позика та занесена до каси	30	50
7	Отримано короткострокову позичку від банку та занесено її до каси	30	60
8	Отримано оплату від покупців за відвантажену продукцію, роботи, послуги	30	70
9	Готівкою сплачено витрати на монтаж або ремонт основних засобів	15	30
10	Погашено готівкою інші довгострокові зобов'язання	50	30
11	Гроші з каси було перераховано в банк	31	30
12	Короткострокову позичку банку було сплачено	60	30
13	Заборгованість перед постачальниками і підрядниками було погашено	63	30
14	Заробітну плату працівникам підприємства було виплачено	66	30
15	Засновникам були виплачені дивіденди	67	30
16	Заборгованість перед іншими кредиторами було погашено	68	30
17	Під час інвентаризації виявлено нестачу готівки в касі	947	30

Джерело: самостійна розробка автора.

Облік безготівкових коштів є ще однією важливою складовою бухгалтерського обліку фінансових ресурсів на підприємстві. Безготівкові кошти включають грошові кошти, які перебувають на банківських рахунках підприємства та можуть бути переказані або використані електронними засобами.

Основні аспекти обліку безготівкових коштів включають:

1. Банківські рахунки: підприємство має окремі банківські рахунки для обліку безготівкових коштів. Кожний рахунок має свій унікальний номер, який ідентифікує його в системі банку.

2. Банківські виписки: підприємство отримує банківські виписки з банків щомісяця або за іншими періодами. Ці виписки містять інформацію про всі операції, що стосуються безготівкових коштів на рахунках підприємства.

3. Перекази та платежі: облік безготівкових коштів включає реєстрацію всіх платежів, які здійснюються за допомогою переказів між рахунками підприємства, платежів клієнтів та замовників, оплати постачальникам, податків та інших витрат.

4. Електронні засоби платежів: облік безготівкових коштів також включає використання різних електронних засобів платежів, таких як інтернет-банкінг, електронні гроші, платіжні системи тощо.

5. Звітність: підприємство складає фінансові звіти, в яких відображається облік безготівкових коштів та їх рух. Звіти допомагають керівництву підприємства контролювати стан фінансових ресурсів та здійснювати планування діяльності.

Облік безготівкових коштів є необхідною складовою фінансового управління підприємством. Він допомагає контролювати фінансові ресурси, забезпечувати точність фінансової звітності та підтримувати ефективний фінансовий обіг. Дотримання правильних процедур обліку безготівкових коштів сприяє ефективному використанню ресурсів та допомагає підприємству приймати обґрунтовані рішення щодо фінансової діяльності.

Типові кореспонденції рахунків із обліку безготівкових розрахунків у ТОВ “Петраш+К” відображено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

**Типові кореспонденції рахунків із обліку безготівкових розрахунків
у ТОВ “Петраш+К”**

№	Зміст господарської операції	Кореспонденції рахунків	
		Дт	Кт
1	Готівку з каси підприємства було отримано на рахунок в банку	31	30
2	Отримано кошти від покупців на рахунок в банку	31	36
3	Отримано аванс від покупців	31	68
4	Отримано кошти на погашення дебіторської заборгованості за різними видами	31	37
5	Отримано кошти від засновників	31	46
6	Отримано довгострокову позику	31	50
7	Заборгованість перед постачальником була сплачена	63	31
8	Перераховано аванс постачальнику	37	31
9	Заборгованість за короткостроковою позикою була погашена	60	31
10	Кошти були перераховані до фонду соціального страхування	65	31
11	Кошти були перераховані до бюджету для погашення зобов'язань з податків	64	31
12	Отримано короткострокову позику	31	60

Джерело: самостійна розробка автора.

Облік дебіторської заборгованості є важливою складовою бухгалтерського обліку фінансових ресурсів підприємства. Дебіторська заборгованість включає суми, які клієнти або інші сторони заборгували підприємству за надані товари, послуги або інші операції. Ці заборгованості вважаються активами підприємства, оскільки вони представляють очікувані грошові потоки в майбутньому.

Облік дебіторської заборгованості допомагає підприємствам контролювати свої фінансові ресурси, забезпечувати своєчасне отримання коштів від клієнтів та мінімізувати ризики неплатоспроможності. Це

дозволяє підтримувати фінансову стабільність та ефективно управляти грошовим потоком підприємства.

Типові кореспонденції рахунків із обліку дебіторської заборгованості у ТОВ “Петраш+К” відображено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Типові кореспонденції рахунків із обліку дебіторської заборгованості у ТОВ “Петраш+К”

№	Зміст господарської операції	Кореспонденції рахунків	
		Дт	Кт
1	Дохід від продажу виробничих запасів було зараховано	361	712 (701, 702)
2	Виникло податкове зобов'язання	712 (701, 702)	641
3	Виробничі запаси, що були реалізовані, було сплачено	311	361
4	Отримано передоплату за товари або послуги	311	681
5	Було відображено суму податкового зобов'язання	643	641
6	Запаси (готову продукцію або товари) було відправлено покупцю	361	712 (701, 702)
7	Зараховану раніше суму податкового зобов'язання з ПДВ було списано	712 (701, 702)	641
8	Було здійснено відображення взаємозаліку заборгованостей	681	361

Джерело: самостійна розробка автора.

Методика обліку фінансових ресурсів є одним із ключових аспектів бухгалтерського обліку на підприємстві. Ця методика передбачає систематичний підхід до реєстрації, контролю та звітування про всі фінансові операції та ресурси, які залучені та використовуються підприємством. Таким чином, процеси методики обліку повинні включати:

1. Реквізити облікових документів: першим кроком у методиці обліку фінансових ресурсів є створення та використання облікових документів, таких як касові книги, журнали відпуску товарів, журнали реєстрації доходів та витрат, контракти та інші документи, які фіксують фінансові операції.

2. Визначення методів обліку: кожне підприємство має визначити методи обліку, які відповідають його специфіці, розміру та складності

діяльності. Це можуть бути методи FIFO (першим прийшов, першим вийшов) для управління запасами, амортизація основних засобів, методи оцінки запасів тощо.

3. Організація бухгалтерського обліку: при методиці обліку фінансових ресурсів важливо встановити систему бухгалтерських рахунків та розподілити функції між бухгалтерським персоналом. Це допоможе забезпечити належний контроль та дотримання правил обліку.

4. Автоматизація обліку: сучасні підприємства все частіше використовують бухгалтерські програми та інформаційні системи для автоматизації обліку фінансових ресурсів. Це дозволяє зменшити ручну роботу, підвищити точність та ефективність обліку.

5. Аналіз та звітування: методика обліку фінансових ресурсів передбачає систематичний аналіз фінансової звітності та підготовку звітів для внутрішнього та зовнішнього користування. Це допомагає керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо фінансового стану підприємства.

6. Дотримання нормативно-правових вимог: методика обліку фінансових ресурсів повинна враховувати відповідні законодавчі та регуляторні вимоги, що стосуються бухгалтерського обліку та звітності.

Таким чином, методика обліку фінансових ресурсів передбачає системний та дисциплінований підхід до обліку та контролю за фінансовими операціями підприємства. Вона визначає правила, процедури та інструменти, які допомагають забезпечити точний та акуратний облік грошових коштів, активів та зобов'язань, що дозволяє забезпечити ефективне використання фінансових ресурсів та стабільність фінансової діяльності підприємства.

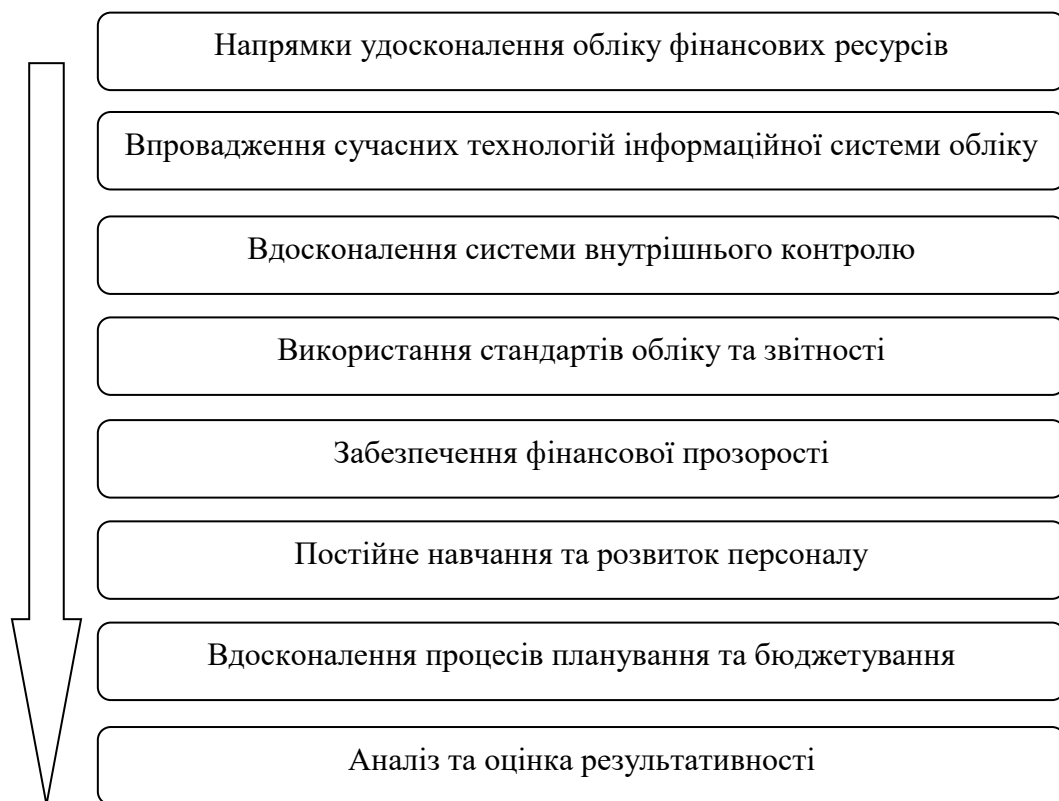
2.3 Напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів підприємства

Удосконалення обліку є невід'ємною частиною ефективного функціонування будь-якого підприємства. Цей процес охоплює широкий

спектр дій та заходів, спрямованих на покращення точності, надійності та розгорнутості обліку фінансових, матеріальних та інших ресурсів [43, с. 59]. В умовах постійно змінюючого бізнес-середовища та росту вимог до фінансової звітності, удосконалення обліку стає надзвичайно важливим завданням.

Удосконалення обліку фінансових ресурсів підприємства є важливим завданням, спрямованим на забезпечення ефективного управління фінансами та забезпечення стійкого розвитку підприємства. З метою забезпечення прозорості, точності та надійності фінансової інформації, підприємства повинні звертати увагу на кілька напрямків удосконалення обліку фінансових ресурсів.

Основні напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів у ТОВ “Петраш+К” наведено на рисунку 2.3.

**Рис. 2.3 Напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів у
ТОВ “Петраш+К”**

Джерело: самосійна розробка автора.

1. Впровадження сучасних технологій інформаційної системи обліку. Сучасний бізнес не може уявити свою діяльність без автоматизованих інформаційних систем. Впровадження спеціалізованого програмного забезпечення дозволить підприємствам ефективно контролювати грошові потоки, запаси, заборгованість та інші аспекти фінансового обліку.

Впровадження сучасних технологій інформаційної системи обліку фінансових ресурсів є одним з найважливіших кроків удосконалення бухгалтерського обліку на підприємстві. Ця ініціатива спрямована на автоматизацію процесів, забезпечення надійності та точності фінансової звітності, зменшення ризиків та підвищення ефективності фінансового управління.

Однією з основних переваг впровадження сучасної інформаційної системи обліку є забезпечення швидкого та точного збору, обробки та аналізу фінансової інформації [44, с. 43]. Автоматизована система дозволяє вести облік грошових коштів, векселів, активів, зобов'язань, операцій з контрагентами, оплати заробітної плати та інші фінансові операції в режимі реального часу. Це забезпечує оперативний звіт керівництву щодо фінансового стану підприємства.

Крім того, сучасні системи обліку дозволяють автоматизувати процеси формування фінансової звітності, такої як баланс, звіт про прибутки та збитки, грошовий потік тощо. Це спрощує і прискорює процес підготовки звітів, зменшуючи час та зусилля бухгалтерів і забезпечуючи високу точність результатів.

Інформаційна система обліку фінансових ресурсів також допомагає забезпечити надійний контроль за фінансами підприємства. Вона виявляє недоліки та ризики в фінансовому управлінні, дозволяє вчасно виявляти фінансові небезпеки та планувати дієві заходи для їх усунення.

Впровадження інформаційної системи обліку фінансових ресурсів може знизити витрати на бухгалтерську роботу і вигідно позначитися на бюджеті підприємства. Крім того, це покращує комунікацію між різними

підрозділами підприємства, що допомагає покращити співпрацю та забезпечити більш згуртований колектив.

У підсумку, впровадження сучасної інформаційної системи обліку фінансових ресурсів є стратегічним рішенням, яке допомагає підприємству зберегти час, кошти та зусилля, забезпечуючи ефективний фінансовий облік та стабільність в управлінні ресурсами. Це необхідний крок для підприємств у цифрову епоху, що дозволяє досягти конкурентних переваг та успішно функціонувати на ринку.

2. Вдосконалення системи внутрішнього контролю. Розбіжності, помилки та шахрайство можуть призвести до фінансових втрат для підприємства. Запровадження системи внутрішнього контролю допоможе забезпечити точність фінансової звітності та зменшити ризик фінансових просторових.

Вдосконалення системи внутрішнього контролю фінансових ресурсів є критичним завданням для підприємств у забезпеченні ефективного та відповідального фінансового управління. Внутрішній контроль включає організаційні процедури, політики та практики, які спрямовані на забезпечення точності, надійності, цілісності та своєчасності фінансової звітності, а також захист активів та виявлення шахрайства.

При вдосконаленні системи внутрішнього контролю фінансових ресурсів підприємство може розглядати наступні напрямки:

- розробка імовірних сценаріїв ризиків: Виявлення та оцінка потенційних фінансових ризиків, які можуть вплинути на діяльність підприємства, дозволяє забезпечити адекватний контроль та визначити заходи для їх управління;

- визначення компетентних авторитетів та розділення обов'язків: контроль за фінансовими ресурсами передбачає розділення обов'язків між різними працівниками, щоб уникнути конфлікту інтересів та забезпечити незалежність у різних етапах фінансових операцій;

- впровадження аудиту фінансових процесів: аудит фінансових процесів допомагає ідентифікувати слабкі місця, помилки та шахрайство в системі фінансового обліку. Це сприяє удосконаленню процедур та запобігає можливим проблемам у майбутньому;

- застосування технологічних рішень: використання сучасних інформаційних технологій допомагає автоматизувати контрольні процеси, зменшити ризик помилок та забезпечити оперативний моніторинг фінансових ресурсів;

- систематичний моніторинг та звітність: постійний моніторинг фінансових операцій та звітність дозволяють контролювати стан фінансових ресурсів, виявляти відхилення та вчасно реагувати на них;

- навчання персоналу: забезпечення навчання персоналу з питань внутрішнього контролю та етики ділової поведінки сприяє підвищенню компетентності працівників і забезпечує виконання вимог системи контролю.

Узагальнюючи, вдосконалення системи внутрішнього контролю фінансових ресурсів є важливою складовою успішного функціонування підприємства. Цей процес забезпечує впевненість в точності та надійності фінансової звітності, а також ефективний контроль та управління фінансовими ресурсами, що є важливим чинником для стійкого розвитку та конкурентоспроможності підприємства.

3. Використання стандартів обліку та звітності. Використання стандартів бухгалтерського обліку дозволить підприємствам забезпечити однаковий підхід до обліку та звітності. Це дозволить зрівняти фінансові звіти та полегшить оцінку фінансової стійкості та результативності підприємства.

Використання стандартів обліку та звітності є ключовим аспектом у системі обліку фінансових ресурсів підприємства. Стандарти обліку та звітності визначають загальноприйняті правила та принципи, які підприємства повинні дотримуватися при складанні фінансової звітності. Вони сприяють забезпеченню єдиної та порівняльної інформації про

фінансовий стан підприємства для зацікавлених сторін, таких як інвестори, кредитори, державні органи та інші зацікавлені сторони.

Застосування стандартів обліку та звітності в обліку фінансових ресурсів має наступні переваги:

- єдність і порівнянність: використання загальноприйнятих стандартів дозволяє створити єдину систему обліку та звітності для підприємств у різних країнах та галузях. Це дозволяє порівнювати фінансові результати різних підприємств та зробити об'єктивний аналіз їх діяльності.

- прозорість і достовірність: стандарти обліку та звітності забезпечують прозорість у фінансовій звітності, що дозволяє зацікавленим сторонам отримувати достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства. Це важливо для прийняття обґрунтованих рішень та забезпечення довіри до підприємства.

- відповідність законодавству: застосування стандартів обліку та звітності допомагає підприємствам відповідати вимогам законодавства та регулювання у сфері фінансової звітності. Це дозволяє підприємствам уникнути штрафів та негативних наслідків за невиконання вимог;

- зниження ризиків: стандарти обліку та звітності допомагають знизити ризики виникнення помилок та зловживань у фінансовому обліку. Вони надають чіткі правила та рекомендації щодо проведення операцій та складання звітності;

- вдосконалення управління: застосування стандартів обліку та звітності сприяє вдосконаленню управління фінансовими ресурсами підприємства. Достовірна та адекватна інформація допомагає приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу фінансових ресурсів та планування діяльності підприємства.

Узагальнюючи, використання стандартів обліку та звітності у обліку фінансових ресурсів є важливим інструментом для забезпечення якості та надійності фінансової звітності підприємства. Вони допомагають забезпечити єдність та порівнянність фінансової інформації, зменшити

ризика та підвищити довіру до підприємства, що сприяє його стабільному розвитку та успішній діяльності на ринку.

4. Забезпечення фінансової прозорості. Підприємства повинні забезпечити доступ до достовірної фінансової інформації для всіх зацікавлених сторін, таких як інвестори, кредитори, державні органи та інші. Фінансова прозорість сприяє підвищенню довіри до підприємства та залученню інвестицій.

Забезпечення фінансової прозорості у обліку фінансових ресурсів є важливим аспектом для будь-якої підприємства. Прозорість в фінансовому обліку означає, що інформація про фінансовий стан підприємства, його операції та управлінські рішення доступна і зрозуміла зацікавленим сторонам, таким як інвестори, кредитори, клієнти, регулятори та інші зацікавлені групи.

Деякі з ключових аспектів, які сприяють забезпеченню фінансової прозорості у обліку фінансових ресурсів, включають:

- чітка та достовірна фінансова звітність: підприємство повинне складати фінансові звіти відповідно до встановлених стандартів обліку та звітності. Ці звіти повинні бути чіткими, зрозумілими та представляти правдиву інформацію про фінансовий стан підприємства;

- ретельний аудит: проведення аудиту фінансової звітності незалежними аудиторськими компаніями сприяє підтвердженню достовірності та надійності фінансових даних. Аудит допомагає виявити можливі помилки, недоліки та зловживання, що забезпечує вищий рівень довіри до підприємства;

- відкритість і доступність інформації: підприємство повинне забезпечувати відкритий доступ до своєї фінансової звітності та інших фінансових даних зацікавленим сторонам. Це може включати публікацію фінансової звітності на своєму веб-сайті або подання звітності регулярним державним органам.

- правдивість та об'єктивність інформації: керівництво підприємства має надавати правдиву та об'єктивну інформацію про фінансовий стан підприємства, без приховування недоліків або перекручення даних;
- прозорість у прийнятті управлінських рішень: забезпечення прозорості у процесі прийняття управлінських рішень допомагає розуміти мотиви та наслідки дій керівництва підприємства. Це створює довіру та сприяє ефективному управлінню ресурсами;
- комунікація з зацікавленими сторонами: Взаємодія з інвесторами, кредиторами, клієнтами та іншими зацікавленими сторонами сприяє забезпеченню відкритості та обміну інформацією;
- використання сучасних технологій: використання сучасних інформаційних технологій для складання фінансової звітності та забезпечення її доступності може покращити прозорість та доступність інформації [45, с. 7].

Загалом, забезпечення фінансової прозорості у обліку фінансових ресурсів є необхідним для підтримки довіри та довгострокових взаємовідносин з зацікавленими сторонами. Це допомагає зберігати репутацію підприємства, привертати інвестиції, залучати кредити та забезпечує успішне функціонування на ринку.

5. Постійне навчання та розвиток персоналу. Спроможність персоналу правильно та вчасно виконувати облік фінансових ресурсів має вирішальний вплив на якість фінансової звітності. Забезпечення постійного навчання та професійного розвитку сприяє підвищенню кваліфікації бухгалтерського персоналу та забезпечує використання сучасних методів обліку.

Постійне навчання та розвиток персоналу у обліку фінансових ресурсів є критично важливим для ефективного функціонування обліково-фінансової системи підприємства. З урахуванням швидкої зміни економічного середовища, технологій та регуляторних вимог, постійне навчання є необхідним для забезпечення компетентності персоналу та адаптації до нових викликів.

Переваги постійного навчання та розвитку персоналу у обліку фінансових ресурсів включають:

- підвищення компетентності;
- адаптація до змін;
- підтримка ефективності;
- зменшення ризиків;
- залучення та збереження талановитого персоналу;
- підтримка інновацій.

6. Вдосконалення процесів планування та бюджетування. Планування та бюджетування допомагає підприємствам визначити стратегічні та тактичні цілі та об'єкти. Забезпечення правильного узгодження фінансових ресурсів з метою досягнення цілей допомагає ефективніше розподіляти та використовувати грошові кошти.

7. Аналіз та оцінка результативності. Систематичний аналіз фінансової звітності та результатів діяльності допомагає ідентифікувати проблемні зони та здійснювати корекцію стратегій. Аналіз допомагає приймати обґрунтовані рішення та планувати майбутні дії.

Аналіз та оцінка результативності в обліку фінансових ресурсів є важливою складовою фінансового управління підприємством. Цей процес дозволяє оцінити ефективність використання фінансових ресурсів, зрозуміти фінансовий стан підприємства та здійснювати обґрунтовані управлінські рішення.

Деякі інструменти та підходи для аналізу та оцінки результативності в обліку фінансових ресурсів включають: фінансовий аналіз, аналіз ефективності інвестицій, аналіз платоспроможності та ліквідності, аналіз ризиків тощо. Аналіз та оцінка результативності в обліку фінансових ресурсів допомагає керівництву підприємства зробити обґрунтовані рішення щодо управління ресурсами, планування інвестицій та досягнення фінансових цілей. Він забезпечує підтримку фінансової стабільності та успішної діяльності підприємства на довгостроковій основі.

Узагальнюючи, удосконалення обліку фінансових ресурсів підприємства є невід'ємною частиною його успішної діяльності. Сучасні технічні засоби та інформаційні технології надають підприємствам унікальні можливості вдосконалити облік та контроль за фінансовими ресурсами. Впровадження автоматизованих бухгалтерських систем, програм для аналізу даних, хмарних технологій та штучного інтелекту дозволяє здійснювати більш точний та швидкий облік, покращує звітність та допомагає прогнозувати фінансові тенденції.

Крім того, удосконалення обліку фінансових ресурсів сприяє оптимізації витрат та ефективному використанню ресурсів, що веде до зниження непродуктивних витрат та підвищення рентабельності діяльності підприємства. Підприємства можуть аналізувати фінансові дані, ідентифікувати слабкі місця та здійснювати розрахунково-аналітичну роботу для ефективного планування та прийняття рішень.

Однак, успішне удосконалення обліку фінансових ресурсів потребує не лише впровадження технологічних рішень, а й залучення кваліфікованих фахівців. Команда професіоналів з бухгалтерського обліку та фінансового аналізу забезпечує правильне збору та інтерпретацію даних, а також розробку стратегічних планів для забезпечення стабільності та зростання підприємства.

Отже, удосконалення обліку фінансових ресурсів є ключовим чинником у досягненні успішної діяльності підприємства. Завдяки сучасним технологіям та професійним підходам, підприємства можуть забезпечити ефективний контроль та управління фінансами, що сприяє зміцненню їх позицій на ринку та розвитку в умовах постійної зміни та конкуренції.

Висновки до розділу 2

Організація обліку фінансових ресурсів є ключовим аспектом функціонування будь-якої сучасної організації, незалежно від її розміру або сфери діяльності. Цей процес ґрунтується на систематичному та структурованому веденні обліку фінансової інформації, що включає всі фінансові трансакції, події та ресурси, з метою забезпечення точності, достовірності та цілісності фінансової звітності. Організація обліку фінансових ресурсів також включає в себе ряд контрольних процедур, спрямованих на забезпечення точності та надійності фінансової інформації. Ці процедури включають аудит внутрішнього контролю, аналіз фінансових показників та перевірку звітності фахівцями з обліку та аудиту. Вони сприяють виявленню можливих помилок, шахрайства або недоліків у системі обліку та допомагають забезпечити достовірність та точність фінансової звітності.

Процес вибору методики обліку фінансових ресурсів базується на системі двостороннього рахунку, що передбачає реєстрацію кожної фінансової події відповідно до подвійного принципу бухгалтерського обліку. Цей принцип передбачає одночасну реєстрацію кожної трансакції як дебету (збільшення активів або зменшення зобов'язань) і кредиту (збільшення зобов'язань або зменшення активів). Це забезпечує збалансованість обліку та дозволяє відстежувати рух фінансових ресурсів.

Напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів є важливим завданням для будь-якої організації, оскільки вони сприяють підвищенню ефективності фінансового управління, точності та достовірності фінансової звітності, а також сприяють забезпеченню стабільності та стійкості діяльності підприємства. Одним з важливих напрямків удосконалення обліку фінансових ресурсів є впровадження сучасних інформаційних технологій і програмних рішень, які спрощують та автоматизують процес обліку.

РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Методика обчислення показників аналізу фінансових ресурсів підприємства

Розвиток економіки сучасного світу зумовлює необхідність постійного аналізу її стану та динаміки. Економічний аналіз став ключовим інструментом для прийняття обґрунтованих рішень, формування ефективних стратегій та прогнозування подальшого розвитку економіки. Він допомагає розкрити закономірності та тенденції, які впливають на стан економіки та ринків.

Поняття економічного аналізу передбачає комплексне дослідження економічних процесів, подій, явищ та ресурсів з метою з'ясування їх характеру та впливу на соціально-економічний розвиток. Його завдання полягає в ретельному вивченні економічної діяльності та впливу різних факторів на економіку.

Одним з головних напрямків економічного аналізу є макроекономічний аналіз. Він досліджує загальні рухи в економіці на рівні держави або регіону. Макроекономічний аналіз включає дослідження таких показників, як валовий внутрішній продукт (ВВП), інфляція, безробіття, баланс платіжного балансу, бюджетний дефіцит та інші [46, с. 102]. Ці дані надають можливість оцінити стан економіки, її здатність до росту та стійкості.

На рівні підприємств та організацій використовується мікроекономічний аналіз. Його мета – вивчення ефективності виробничої діяльності, аналіз фінансових показників, оцінка рентабельності та ефективності використання ресурсів. Мікроекономічний аналіз допомагає виявити проблеми та можливості для підвищення ефективності функціонування підприємства.

Методологія економічного аналізу базується на використанні різних методів та інструментів. Відповідно до мети та об'єкту аналізу можуть використовуватися статистичні методи, методи математичного моделювання, аналіз суміжних даних, дослідження ринків та інші аналітичні підходи.

Слід зазначити, що економічний аналіз є ітеративним процесом. Це означає, що результати аналізу можуть використовуватися для вдосконалення дослідження та коригування стратегій. Крім того, економічний аналіз вимагає об'єктивності та точності в оцінці даних, оскільки від цього залежить достовірність висновків та рекомендацій.

Економічний аналіз має широке застосування в різних сферах, включаючи бізнес, фінансовий сектор, державне управління, соціальну сферу, міжнародні відносини та інші. Він допомагає розуміти складні економічні процеси, передбачати зміни в економіці, виявляти проблеми та можливості для розвитку та вдосконалення. Метою економічного аналізу є здійснення оцінки та прогнозування ефективності економічних процесів, визначення факторів, що впливають на зміни в економіці, а також розробка рекомендацій для покращення фінансового стану організації чи країни в цілому.

Проведення економічного аналізу передбачає систематичний та структурований підхід, який включає кілька основних етапів. Кожен етап має свої характеристики та завдання, що сприяють отриманню об'єктивних результатів та глибокого розуміння економічної ситуації. Основними етапами проведення економічного аналізу є:

1. Формулювання завдань аналізу: на першому етапі визначаються мета та завдання економічного аналізу. Формулюються питання, на які потрібно знайти відповіді, і визначається обсяг і джерела даних для дослідження.

2. Збір та обробка даних: на цьому етапі здійснюється збір необхідної інформації з різних джерел, таких як статистичні звіти, фінансова звітність, дослідження ринку тощо. Зібрані дані обробляються та структуруються для подальшого аналізу.

3. Аналіз економічних показників: на цьому етапі використовуються різні методи та інструменти для аналізу економічних показників. Виконується порівняльний аналіз, обчислюються показники ефективності, проводяться прогнози розвитку тощо.

4. Формулювання висновків та рекомендацій: після проведення аналізу робиться оцінка результатів і формулюються висновки щодо стану справ, тенденцій та перспектив розвитку. На основі отриманих даних розробляються рекомендації та стратегії для покращення економічної ситуації.

5. Підготовка звіту та презентація результатів: останній етап передбачає підготовку документу, який відображає всі результати аналізу, висновки та рекомендації. Цей звіт може бути представлений в письмовій або в усній формі на засіданні керівництва чи інших зацікавлених сторін.

Ці етапи допомагають зрозуміти складні економічні процеси, здійснити обґрунтовані рішення та визначити ефективні стратегії розвитку для організації або економічної системи.

Аналіз фінансових ресурсів підприємства є важливим етапом у фінансовому управлінні та прийнятті стратегічних рішень. Він допомагає зрозуміти стан фінансової стійкості та ефективність використання ресурсів, виявляє фінансові ризики та можливості для покращення фінансового стану підприємства. Аналіз фінансових ресурсів передбачає детальне дослідження різних фінансових показників та підготовку відповідних звітів та документів.

Один з основних елементів аналізу фінансових ресурсів – це аналіз фінансової звітності. Фінансова звітність складається з таких основних документів, як баланс, звіт про прибутки і збитки, звіт про зміни власного капіталу та звіт про грошові потоки [47, с. 201]. Ці звіти відображають фінансовий стан підприємства за певний період і надають інформацію про активи, зобов'язання, капітал та фінансові результати діяльності.

Під час аналізу фінансової звітності звертають увагу на такі ключові показники:

1. Ліквідність: визначає, наскільки швидко підприємство може перетворити свої активи на грошові кошти для виконання поточних зобов'язань.

2. Рентабельність: відображає прибутковість діяльності підприємства та його здатність заробляти прибуток від реалізації продукції або послуг.

3. Платоспроможність: вказує на здатність підприємства вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед кредиторами.

4. Фінансова стійкість: визначає рівень капіталізації та здатність підприємства витримувати фінансові труднощі.

5. Ефективність використання ресурсів: оцінюється ефективність використання активів, зокрема оборотних коштів, а також відношення власних та залучених засобів.

У додаток до аналізу фінансової звітності, проводиться аналіз фінансових та бухгалтерських показників, таких як чистий прибуток, коефіцієнти ліквідності, покриття, рентабельності тощо. Також досліджується фінансова політика підприємства, стратегії залучення фінансових ресурсів, управління обіговим та основним капіталом.

Завдання економічного аналізу фінансових ресурсів підприємства полягає в детальному дослідженні фінансової діяльності організації з метою з'ясування їхнього стану, ефективності використання, а також виявлення сильних і слабких сторін. Він спрямований на забезпечення досягнення фінансових цілей підприємства та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Основні завдання економічного аналізу фінансових ресурсів підприємства:

– оцінка фінансової стійкості: аналіз фінансових ресурсів допомагає визначити, наскільки стабільна фінансова ситуація підприємства, його здатність витримувати фінансові труднощі та виконувати свої зобов'язання перед кредиторами;

- виявлення ефективності використання ресурсів: аналіз допомагає виявити, наскільки ефективно підприємство використовує свої фінансові ресурси, такі як капітал, активи, оборотний капітал та інші;
- визначення ризиків: аналіз допомагає ідентифікувати фінансові ризики, з якими стикається підприємство, та розробити стратегії їх управління;
- оцінка рентабельності: аналіз розкриває рівень прибутковості діяльності підприємства, допомагає визначити джерела прибутку та можливості його збільшення;
- прийняття управлінських рішень: Результати аналізу фінансових ресурсів дозволяють приймати обґрунтовані рішення щодо планування бюджету, інвестицій, фінансування, оптимізації витрат та інших аспектів фінансової діяльності;
- формування фінансової стратегії: аналіз допомагає розробити ефективну фінансову стратегію підприємства, що спрямована на досягнення стратегічних цілей та забезпечення стійкого розвитку.

Виконання завдань економічного аналізу фінансових ресурсів є важливим етапом у фінансовому управлінні підприємства і допомагає підприємствам підтримувати стабільність, ефективно працювати на ринку та досягати успіху.

Відповідно до заданого завдання, була побудована стратегічна карта для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів (рис. 3.1). Ця карта має своєрідну особливість – вона фокусується лише на фінансовій стратегії розвитку підприємства, і не враховує інших аспектів, таких як клієнтський сегмент, бізнес-процеси та навчання персоналу. Хоча такий локальний підхід дозволяє уникнути перевантаження фінансовими показниками, що може призвести до додаткового управлінського обліку та збільшення використання трудових ресурсів.

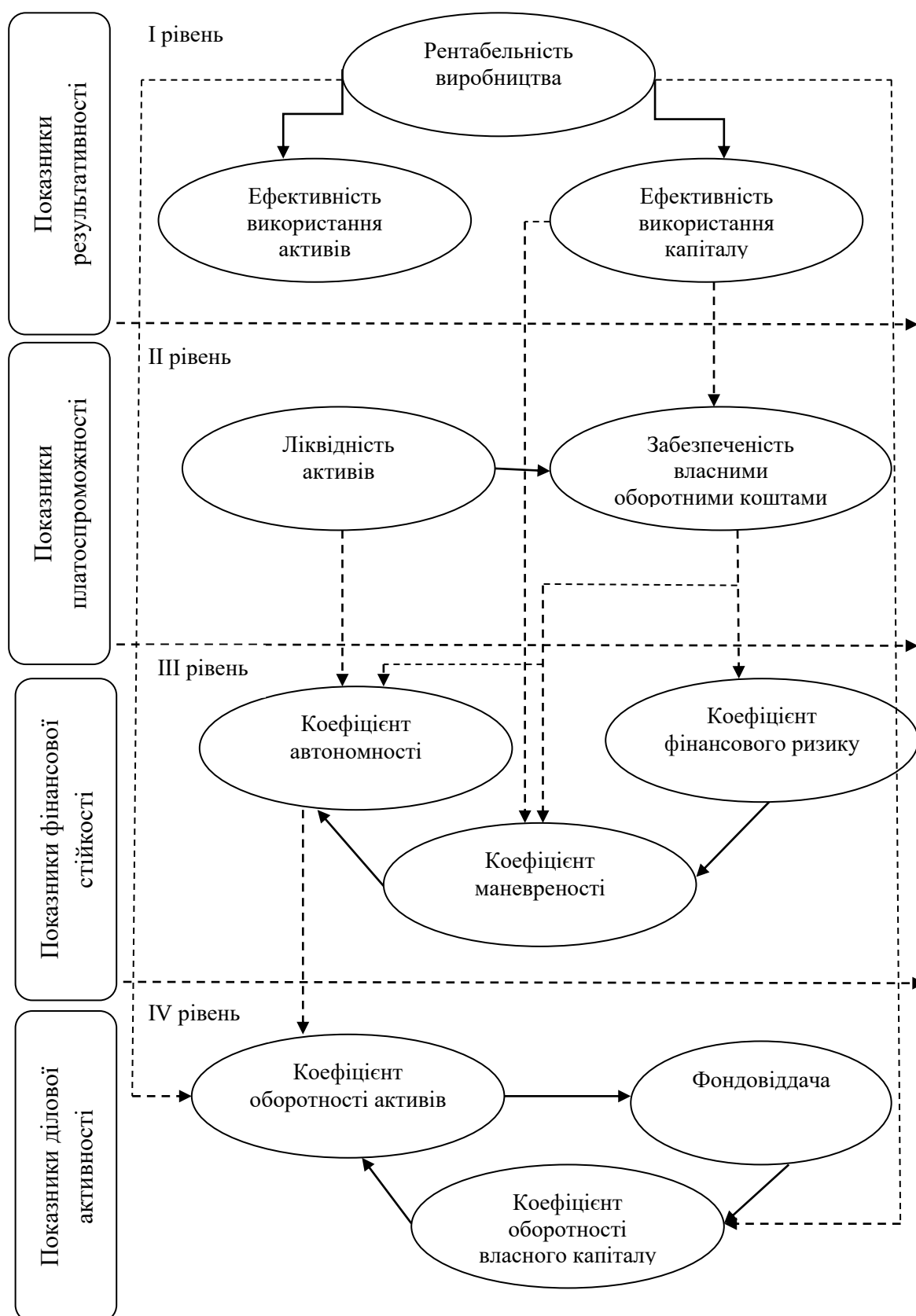

Рис. 3.1 Модель стратегічної карти для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів

Джерело: розроблено автором на основі [47].

Представлена модель втілює пірамідальний характер реалізації головної стратегії підприємства, який властивий багатьом іншим стратегічним картам. Цілі та показники в цій моделі гармонізовані зі стратегією підприємства та його різними видами діяльності. Це означає, що цілі підприємства протягом ієрархії розподіляються від вищих рівнів до нижчих, адаптуючись до унікальних особливостей кожного рівня, і показники оцінки діяльності передаються вгору знизу.

До основних показників аналізу фінансових ресурсів належать:

- показник рентабельності виробництва є важливим фінансовим показником, який використовується для вимірювання ефективності виробничої діяльності підприємства. Він визначає, яка частка прибутку залишається після відрахування всіх виробничих витрат і витрат на збут продукції. Показник рентабельності виробництва може бути розрахований за допомогою різних методів, але зазвичай він виражається у відсотках і обчислюється за формулою:

Рентабельність виробництва = (Чистий прибуток / Виручка від реалізації продукції) * 100

- показник ефективності використання активів – це ключовий фінансовий показник, який використовується для оцінки того, наскільки результативно підприємство використовує свої активи для генерації прибутку. Показник ефективності використання активів може бути розрахований за допомогою різних методів, однак найпоширеніший спосіб – це розрахунок показника оборотності активів:

Оборотність активів = (Сума виручки / Середньорічна вартість активів)

- ефективність використання капіталу – це фінансовий показник, який відображає, наскільки успішно підприємство використовує свій капітал для генерації прибутку та створення вартості. Цей показник є важливим для оцінки фінансової стійкості та результативності діяльності організації і розраховується за наступною формулою:

Рентабельність власного капіталу = (Чистий прибуток / Власний капітал) * 100

– показник ліквідності активів – це фінансовий показник, що використовується для оцінки готовності підприємства задовольнити свої поточні зобов'язання за допомогою поточних активів. Цей показник дає уявлення про те, наскільки підприємство може швидко перетворити свої активи в готівку або використати їх для погашення поточних зобов'язань.

Показник ліквідності активів може бути розрахований декількома способами, найпоширенішими з яких є:

1. Коефіцієнт поточної ліквідності:

Коефіцієнт поточної ліквідності = (Поточні активи / Поточні зобов'язання)

2. Коефіцієнт швидкої ліквідності:

Коефіцієнт швидкої ліквідності = ((Поточні активи - Запаси) / Поточні зобов'язання)

3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

Коефіцієнт абсолютної ліквідності = (Готівка та еквіваленти / Поточні зобов'язання)

– показник автономності – це фінансовий показник, який використовується для визначення ступеня незалежності підприємства від зовнішнього фінансування, зокрема кредитів та позик. Цей показник допомагає оцінити міру фінансової стійкості підприємства та його здатність управляти своїми операціями без залучення додаткових зовнішніх ресурсів. Показник автономності може бути розрахований за допомогою такої формули:

Автономність = (Власний капітал / Загальний капітал) * 100

– коефіцієнт фінансового ризику – це показник, який використовується для вимірювання рівня ризику, пов'язаного з фінансовим станом підприємства та його здатністю виконати свої фінансові зобов'язання. Цей показник допомагає інвесторам, кредиторам та управлінцям оцінити

фінансовий ризик, пов'язаний з інвестуванням чи співпрацею з підприємством.

Коефіцієнт фінансового ризику = (Загальний борг / Власний капітал)

– коефіцієнт маневреності власного капіталу – це фінансовий показник, який використовується для оцінки гнучкості та здатності підприємства використовувати свій власний капітал у процесі здійснення різних фінансових операцій та розвитку діяльності. Коефіцієнт маневреності власного капіталу може бути розрахований за допомогою такої формули:

Коефіцієнт маневреності власного капіталу = (Прибуток до оподаткування / Власний капітал) * 100

– коефіцієнт оборотності активів – це показник, який використовується для оцінки ефективності використання активів підприємства у процесі генерації доходу. Він допомагає виміряти, скільки грошових коштів генерується підприємством на одиницю активів і розраховується за формулою:

Загальний коефіцієнт оборотності активів = (Сума виручки / Середньорічна вартість активів)

– Коефіцієнт оборотності власного капіталу - це фінансовий показник, який використовується для оцінки ефективності використання власного капіталу підприємства у процесі генерації прибутку. Цей показник допомагає виміряти, який обсяг прибутку генерується на одиницю власного капіталу. Коефіцієнт оборотності власного капіталу може бути розрахований за допомогою такої формули:

Коефіцієнт оборотності власного капіталу = (Чистий прибуток / Власний капітал) * 100

Застосування аналізу фінансових ресурсів дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони діяльності підприємства, здійснити прогноз розвитку, розробити ефективні фінансові стратегії та плани для досягнення успіху та стабільності на ринку. Важливою умовою успішного аналізу є використання достовірних та об'єктивних даних, а також кваліфіковані

фахівці з фінансового аналізу, які здатні зробити професійні висновки і рекомендації для вдосконалення фінансового стану підприємства.

3.2 Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства

Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства є важливим інструментом для оцінки його фінансової стійкості, ефективності та конкурентоспроможності. Цей аналіз дозволяє з'ясувати поточний стан підприємства, виявити його сильні та слабкі сторони, а також визначити можливості для подальшого розвитку.

Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства має на меті вивчення та оцінку його фінансової стійкості, ефективності та конкурентоспроможності. Основні завдання аналізу включають:

- визначення загального фінансового стану підприємства;
- вирішення проблем та слабких місць у фінансовому стані підприємства, такі як недостатні ліквідність, високий рівень боргів, низька рентабельність тощо;
- підвищення рівня прибутковості підприємства, включаючи рентабельність продукції або послуг, а також загальну рентабельність діяльності підприємства. Це допомагає визначити, наскільки прибутковим є підприємство та які фактори впливають на його прибутковість;
- вивчення ліквідності підприємства допомагає визначити, наскільки швидко підприємство може перетворити свої активи в грошові кошти для задоволення поточних зобов'язань;
- оцінка структури джерел фінансування підприємства, включаючи власний капітал, залучений борг, кредити тощо. Це дозволяє зрозуміти рівень фінансової стійкості підприємства та його залежність від зовнішніх джерел фінансування;

- визначення ефективності управління активами, який допомагає визначити, наскільки ефективно використовуються активи підприємства для забезпечення прибутку та росту;

- прогнозування фінансових показників – аналізується тенденція розвитку підприємства для прогнозування його майбутнього фінансового стану та ризиків [48, с. 41].

Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства допомагає зрозуміти його фінансову динаміку, ризики та можливості для подальшого розвитку. Він є необхідним інструментом для управлінців, інвесторів та стейкхолдерів при прийнятті стратегічних рішень та інвестиційних вирішень.

Аналіз фінансово-економічного стану підприємства зазвичай включає такі етапи:

1. Збір та аналіз фінансової звітності: на цьому етапі збираються фінансові звіти підприємства, такі як баланс, звіт про прибутки та збитки, звіт про готівкові потоки та інші звіти. Ці звіти аналізуються для визначення фінансових показників та тенденцій.

2. Розрахунок фінансових показників: за допомогою фінансових звітів розраховуються різні показники, такі як рентабельність, ліквідність, оборотність активів, показники забезпеченості капіталом та інші. Ці показники допомагають зрозуміти фінансовий стан підприємства та його результативність.

3. Порівняння з іншими підприємствами: результати аналізу порівнюються з даними інших підприємств в тій же галузі або ринковому сегменті. Це допомагає з'ясувати, наскільки підприємство є конкурентоспроможним та чи має воно переваги порівняно з конкурентами.

4. Виявлення проблемних сфер: аналіз допомагає виявити проблемні сфери в діяльності підприємства, такі як низька рентабельність, недостатня ліквідність, високий рівень боргових зобов'язань тощо.

5. розробка стратегії вдосконалення: На основі результатів аналізу розробляються стратегії та рекомендації для поліпшення фінансово-економічного стану підприємства. Ці стратегії можуть включати заходи по зниженню витрат, покращенню ефективності використання ресурсів, оптимізації фінансової структури тощо.

Аналіз фінансово-економічного стану підприємства є складним і багатогранним процесом, який вимагає глибокого розуміння фінансових показників та економічних процесів [49, с. 32]. Результати аналізу допомагають управлінцям приймати обґрунтовані рішення для підвищення ефективності діяльності підприємства та досягнення поставлених цілей.

Для оцінки фінансового стану у ТОВ “Петраш+К” необхідно провести оцінку забезпеченості підприємством власними оборотними активами (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Оцінка забезпеченості ТОВ “Петраш+К” власними оборотними активами за 2021-2022 рр., тис. грн.

№	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/-
1	Власний капітал	55263	59222	3959
2	Необоротні активи	25409	26909	1500
3	Загальна величина запасів і витрат	412690	377821	-34869
4	Наявність власних оборотних активів	29854	32313	2459
5	Надлишок або нестача власних оборотних активів	-382836	-345508	37328

Джерело: розраховано автором на основі [50].

Як бачимо, з вище проведеного аналізу видно, що у підприємства нестача власних оборотних активів. Це може мати негативний вплив на його фінансовий стан та спроможність виконувати поточні зобов'язання. Нестача оборотних активів може вказувати на неефективне управління ресурсами, низьку ліквідність та можливі ризики фінансової стійкості підприємства.

Наступним етапом є проведення оцінки ефективності використання оборотних активів у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. та виявити вплив факторів на змінну тривалості їх обороту (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

**Оцінка з ефективності використання оборотних активів
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**

№	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/-
1	Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	2125803	1885102	-240 701,00
2	Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	1921624	1934532	12 908,00
3	Коефіцієнт оборотності оборотних активів, грн.	1,11	0,97	-0,13
4	Тривалість обороту оборотних активів, днів	329,94	374,57	44,6
5	Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів, грн.	-	-	-18,65

Джерело: розраховано автором на основі [50].

Як бачимо, тривалість обороту оборотних активів зменшилася майже у 1,9 рази, що є позитивною тенденцією. Такі зміни відбулися під впливом наступних факторів:

а) за рахунок зміни середньорічної вартості оборотних активів:

$$\Delta T_{OA} = (365 \times \frac{1934532}{2125803}) - (365 \times \frac{1921624}{2125803}) = +2,2$$

б) за рахунок зміни тривалості обороту:

$$\Delta T_{BIP} = (365 \times \frac{1934532}{1885102}) - (365 \times \frac{1934532}{2125803}) = +42,4$$

$$\text{Разом} = +2,2 + 42,4 = +44,6.$$

Наочне відображення впливу факторів на змінну тривалості обороту оборотних активів ТОВ “Петраш+К” наведено у Додатку А. Зменшення тривалості обороту означає, що підприємство здійснює більше оборотів своїх оборотних активів за один період, що вказує на більш ефективне використання цих ресурсів. Скорочення періоду обороту оборотних активів

може бути результатом кращого управління запасами, швидшого реалізації товарів або послуг, а також збільшення оборотності заборгованостей від покупців. Це може сприяти зниженню затримок у платежах, покращенню ліквідності та збільшенню прибутковості підприємства.

Зменшення тривалості обороту оборотних активів також може свідчити про оптимізацію бізнес-процесів та ефективнішого використання виробничих потужностей. Підприємство може зосередитися на удосконаленні ланцюжка постачання, зниженні часу обробки замовлень або вдосконаленні інших аспектів діяльності, що призводить до більшої оперативності та витратної ефективності.

Проте, необхідно також звернути увагу на можливі негативні наслідки занадто швидкого зменшення періоду обороту оборотних активів. Наприклад, може виникнути недостатність запасів, що призведе до проблем з виробництвом або ненадійними поставками. Також, занадто швидке збільшення оборотності заборгованостей може підвищити ризик неплатоспроможності покупців і створити проблеми з отриманням коштів у встановлений термін.

Отже, зниження тривалості обороту оборотних активів є позитивним сигналом, але необхідно зберігати баланс між швидкістю обороту та забезпеченням стабільності та ефективності діяльності підприємства. Це можна досягти через стійкий та уважний аналіз даних обліку фінансових ресурсів та вчасні коригування стратегії управління.

Аналіз платоспроможності підприємства є важливою складовою фінансового аналізу та допомагає оцінити здатність підприємства вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання. Цей вид аналізу дозволяє визначити, наскільки підприємство здатне оплачувати свої поточні зобов'язання з наявних оборотних активів та забезпечити безперебійність фінансового обігу.

Рівень погашення на підприємстві визначається наявністю фінансових ресурсів та ступенем ліквідності майна. Основними показниками аналізу платоспроможності підприємства є: коефіцієнт абсолютної ліквідності,

коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт загальної ліквідності. Тому необхідно провести аналіз платоспроможності у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Оцінка платоспроможності у ТОВ “Петраш+К”
за 2021-2022 рр.**

№	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/-
1	Оборотні активи:	1921624	1934532	12908
	– запаси, тис. грн.	412690	377821	-34869
	– дебіторська заборгованість, тис. грн.	2311	4459	2148
	– грошові кошти, тис. грн.	134	125	-9
2	Поточні зобов'язання, тис. грн.	1891770	1902219	10449
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності, грн.	0,0001	0,0001	0,0000
4	Коефіцієнт швидкої ліквідності, грн.	0,0013	0,0024	0,0011
5	Коефіцієнт загальної ліквідності, грн.	1,0158	1,0170	0,0012

Джерело: розраховано автором на основі [50].

Як бачимо, показники платоспроможності досліджуваного підприємства за 2021-2022 р. знизилися та не досягають граничних значень. Це може свідчити про певні фінансові труднощі та ризики, пов'язані з забезпеченням вчасних платежів та зобов'язань перед кредиторами. Зниження платоспроможності підприємства виступає серйозною проблемою, яка може призвести до серйозних наслідків для самого підприємства, його працівників та всього економічного оточення. Цей процес може бути спричинений різними факторами, і здатність вчасно виявити та аналізувати його є критично важливою для подальшого виживання та розвитку підприємства.

Однією з головних причин зниження платоспроможності є фінансові труднощі, які можуть виникнути через недостатність оборотних активів для покриття поточних зобов'язань підприємства. Недостатня ліквідність та недоцільне управління грошовими потоками можуть призвести до затримок у

платежах, неспроможності оплатити зобов'язання перед постачальниками, працівниками, кредиторами та іншими сторонами.

Також, зниження платоспроможності може бути наслідком недостатньої рентабельності та збитковості підприємства. Постійні збитки можуть спричинити зменшення капіталу та резервів, а також зниження інвестиційної привабливості підприємства для потенційних інвесторів та партнерів.

Окрім того, вплив на платоспроможність можуть мати також зміни в економічному середовищі, такі як зміни на ринку, зміни ставок валют та процентних ставок, зміни в правовому регулюванні, а також кризові ситуації, які можуть призвести до збільшення ризиків та нестабільності.

Для вирішення проблеми зниження платоспроможності підприємства, необхідно провести ретельний аналіз його фінансового стану та виділити основні проблемні пункти. Важливо розробити ефективний план дій, спрямований на збільшення оборотних активів, підвищення ефективності управління грошовими потоками, зниження витрат та підвищення рентабельності. Використання фінансових інструментів, таких як залучення додаткових капіталовкладень або перегляд умов кредитування, можуть також бути важливими кроками для відновлення платоспроможності.

Зниження платоспроможності підприємства – це складна проблема, яка вимагає дієвих та своєчасних заходів для вирішення. Тільки злагоджена та комплексна робота усіх зацікавлених сторін може допомогти підприємству знову стати стабільним та успішним гравцем на ринку.

Наочне відображення зміни показників платоспроможності у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. наведено у Додатку Б.

Однією із основних характеристик підприємств є його фінансова стійкість. Фінансова стійкість визначається здатністю підприємства витримувати економічні коливання, забезпечувати платоспроможність та здійснювати свою діяльність без перешкод у довгостроковій перспективі.

Важливість фінансової стійкості полягає в тому, що вона визначає величину ризиків, з якими зіткнеться підприємство та його спроможність зберегти свою діяльність в умовах змінних ринкових умов і конкуренції. Забезпечення стійкості дозволяє підприємствам ефективно планувати свої інвестиції, розвивати нові ринки, залучати фінансові ресурси для реалізації стратегічних проектів та збільшення конкурентоспроможності. То необхідно провести аналіз фінансової стійкості у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

**Аналіз фінансової стійкості у ТОВ “Петраш+К”
за 2021-2022 рр., грн.**

№	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/-
1	Коефіцієнт автономності	0,0284	0,0302	0,0018
2	Коефіцієнт фінансової залежності	0,9716	0,9698	-0,0018
3	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,0284	0,0302	0,0018
4	Коефіцієнт фінансового ризику	34,2321	32,1201	-2,1120
5	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,5402	0,5456	0,0054
6	Коефіцієнт забезпеченості оборотними активами	0,0155	0,0167	0,0012
7	Коефіцієнт постійності активів	0,4598	0,4544	-0,0054
8	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	75,6277	71,8916	-3,7361

Джерело: розраховано автором на основі [50].

Коефіцієнт автономності є одним із показників фінансової стійкості підприємства. Він вимірює співвідношення між власним капіталом підприємства та його загальними активами. Цей показник дає змогу оцінити, наскільки підприємство залежить від залучених іноземних капіталів та кредитних ресурсів. Як бачимо значення даного показника досліджуваного підприємства менше граничного значення (0,5). Низький коефіцієнт автономності може свідчити про те, що підприємство значно залежить від зовнішніх джерел фінансування, таких як кредити або залучення інвестицій.

Це може створювати ризик для підприємства, особливо в умовах економічних криз та змін на ринку.

Коефіцієнт фінансової залежності є одним із ключових показників, який відображає ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Цей показник визначає, наскільки велика частка залучених іноземних капіталів (чужого капіталу) в загальному фінансуванні підприємства. Як бачимо значення даного показника досліджуваного підприємства більше граничного значення (0,5). Велика величина коефіцієнта фінансової залежності вказує на те, що підприємство має високий рівень зовнішньої залежності, тобто воно активно користується кредитами, залученими коштами або іншими джерелами зовнішнього фінансування для забезпечення своєї діяльності. Велика залежність може бути небезпечною, особливо у випадку зростання процентних ставок, змін на ринку або погіршення економічних умов, що може призвести до складнощів у виплаті боргів та загрози банкрутства.

Коефіцієнт фінансової стійкості є одним із важливих показників, який відображає фінансову здатність підприємства витримувати економічні труднощі та ризики, а також забезпечувати стійку фінансову базу для подальшого розвитку і збільшення вартості акціонерного капіталу. Цей показник дозволяє оцінити відношення між власним капіталом та чужими джерелами фінансування (залученими кредитами, заборгованістю тощо). Як бачимо значення даного показника досліджуваного підприємства менше граничного значення (0,7). Низька величина коефіцієнта фінансової стійкості може вказувати на високий ризик недостатньої фінансової стабільності.

Коефіцієнт фінансового ризику є важливим показником, який використовується для оцінки ступеня фінансового ризику, з яким зіткнеться підприємство. Цей показник дозволяє визначити, наскільки здатне підприємство оплатити свої зобов'язання з урахуванням власного капіталу та зовнішніх зобов'язань. Як бачимо значення даного показника досліджуваного підприємства більший граничного значення (1). Високий рівень фінансового

ризика може свідчити про те, що підприємство має недостатньо власних ресурсів для покриття своїх зобов'язань, що може призвести до проблем з погашенням боргів та збільшенням вартості кредитів.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу є важливим показником, що дозволяє оцінити здатність підприємства до збільшення або зменшення розміру власного капіталу без зміни загального рівня ризику. Цей показник визначає, наскільки гнучко підприємство може оперувати власним капіталом, що є важливою характеристикою для визначення його фінансової стійкості та можливості здійснювати стратегічні рішення. Як бачимо значення даного показника досліджуваного підприємства менший граничного значення (1), що є негативною тенденцією для його діяльності.

Коефіцієнт забезпеченості оборотними активами є важливим показником, що використовується для оцінки здатності підприємства забезпечувати свої оборотні потреби за допомогою наявних оборотних активів. Низький коефіцієнт забезпеченості оборотними активами може вказувати на недостатньо ефективне використання оборотних активів для покриття зобов'язань, що може призвести до проблем з платоспроможністю та збільшення ризику неплатоспроможності в короткостроковій перспективі.

Коефіцієнт постійності активів є показником, що використовується для визначення стабільності складу активів у фінансовому стані підприємства. Цей показник вказує на те, наскільки постійними є активи підприємства, тобто частка постійних активів в загальній структурі активів. Як бачимо значення даного показника досліджуваного підприємства менший граничного значення (1). Низький коефіцієнт постійності активів може вказувати на те, що підприємство має велику кількість оборотних активів або інших активів, що перетворюються в грошові кошти або споживаються протягом короткого періоду.

Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів є показником, що використовується для аналізу структури активів підприємства. Він дозволяє оцінити, наскільки ефективно підприємство

використовує свої ресурси для здійснення операцій та реалізації своєї діяльності.

Наочне відображення зміни показників фінансового стану у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. наведено у Додатку В.

Загалом, фінансовий стан досліджуваного підприємства характеризується низьким рівнем. Це може бути наслідком ряду факторів та проблем, що впливають на його фінансову стійкість та платоспроможність. Низький рівень фінансового стану може бути показником потреби в удосконаленні діяльності та управління підприємством.

Одним із можливих показників низького фінансового стану може бути недостатній рівень прибутковості підприємства, тобто підприємство може не забезпечувати достатньо велику прибутковість своєї діяльності для покриття витрат та забезпечення необхідного рівня фінансової стабільності. Також, низький рівень фінансового стану може бути пов'язаний з недостатньою ліквідністю підприємства, коли воно не має достатньо оборотних активів для покриття своїх короткострокових зобов'язань. Це може створювати ризик неплатоспроможності та утруднювати здійснення операцій та виробничої діяльності.

3.3 Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів

Ефективність використання фінансових ресурсів є ключовою складовою успішної та стійкої діяльності будь-якого підприємства. Вона визначає, наскільки добре підприємство вміє оптимізувати та здійснювати раціональний розподіл своїх фінансових ресурсів для досягнення поставлених цілей, забезпечення прибутковості та збереження конкурентоспроможності на ринку. Ефективне використання фінансових ресурсів покликане забезпечити оптимальні результати та максимальну вартість для всіх зацікавлених сторін підприємства – акціонерів, клієнтів, партнерів, співробітників та суспільства в цілому.

Одним із ключових показників ефективності використання фінансових ресурсів є рентабельність. Рентабельність відображає відношення прибутку до витрат та інвестованих ресурсів. Цей показник дозволяє зрозуміти, наскільки успішно підприємство вміє генерувати прибуток з використаних коштів, капіталу та активів. Висока рентабельність свідчить про ефективне використання ресурсів та добре управління фінансовими процесами.

Однак, ефективність використання фінансових ресурсів не обмежується лише рентабельністю. Підприємство повинно також дбати про оптимальний розподіл ресурсів та збалансований фінансовий план. Наприклад, занадто високий рівень рентабельності може вказувати на недостатні інвестиції в розвиток та збереження ресурсів на майбутнє.

Крім того, ефективність використання фінансових ресурсів може бути покращена завдяки оптимізації операційних процесів, удосконаленню систем контролю та звітності, впровадженню сучасних інформаційних технологій для аналізу та управління фінансами. Основні показники оцінки ефективності використання фінансових ресурсів наведені на рис. 3.2.

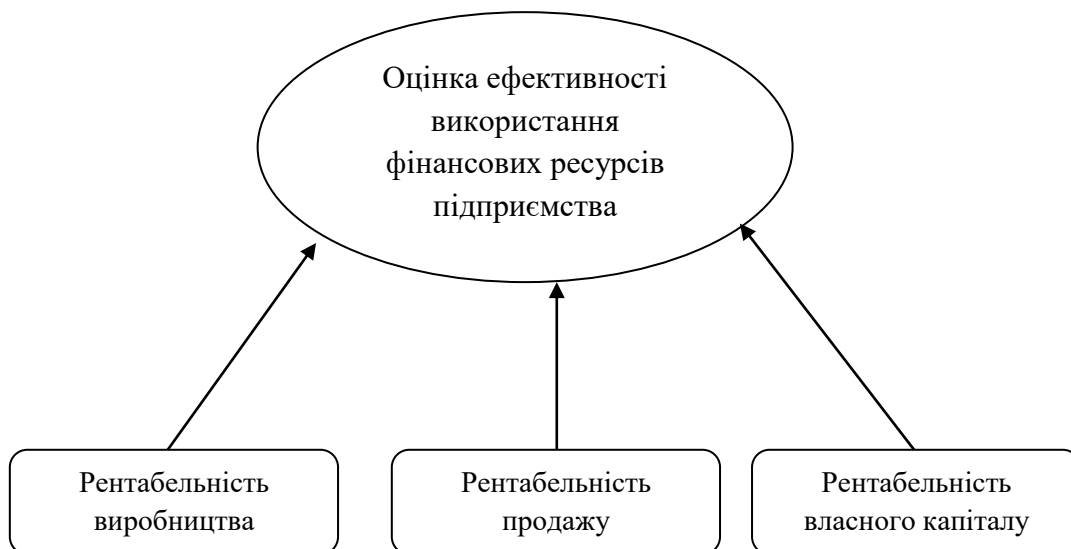

Рис. 3.2 Основні показники оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [51, с. 42].

Загалом, ефективність використання фінансових ресурсів визначається взаємодією різних факторів та компонентів фінансового управління. Вона є постійним процесом, який потребує постійного аналізу та оптимізації. Це допомагає підприємствам забезпечувати стійку та успішну діяльність, а також досягати більшого конкурентного переваги на ринку.

Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів є ключовим аспектом фінансового аналізу підприємства. Вона допомагає визначити, наскільки успішно підприємство використовує свої фінансові ресурси для досягнення своїх бізнес-цілей та забезпечення стійкої фінансової позиції.

Оскільки із основних показників ефективності використання фінансових ресурсів є показник рентабельності, який відображає відношення прибутку до використаних ресурсів. Аналіз рентабельності виробництва є важливим інструментом для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Він допомагає визначити, наскільки ефективно підприємство використовує свої фінансові ресурси для виробництва та реалізації продукції. Аналіз рентабельності дозволяє виявити сильні та слабкі сторони виробничого процесу та прийняти рішення щодо його оптимізації. З цією метою проведено аналіз рентабельності виробництва у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. та визначено вплив факторів на неї (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

**Аналіз рентабельності виробництва у
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**

№	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/-, в.п.*
1	Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	2125803	1885102	-240 701,00
2	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2007561	1862120	-145441
3	Прибуток, тис. грн.	118242	22982	-95260
4	Рентабельність виробництва, %	5,9	1,2	-4,7 в.п.

* відсотковий пункт

Джерело: розраховано автором на основі [50].

Як бачимо, рентабельність виробництва зменшилася на 4,7 %. Такі зміни відбулися під впливом наступних факторів:

а) за рахунок зменшення прибутку:

$$\Delta T_{OA} = \frac{22982}{2007561} - \frac{118242}{2007561} = -4,8$$

б) за рахунок зменшення собівартості:

$$\Delta T_{BIP} = \frac{22982}{182120} - \frac{22982}{2007561} = +0,1$$

$$\text{Разом} = -4,8 + 0,1 = -4,7$$

Зменшення рентабельності виробництва є серйозною проблемою для будь-якого підприємства, оскільки воно вказує на зниження ефективності та прибутковості виробничих процесів. Такий показник може мати різні причини та наслідки, і він потребує детального аналізу та розуміння для прийняття необхідних заходів. Однією з можливих причин зниження рентабельності може бути збільшення виробничих витрат. Наприклад, підвищення цін на сировину, матеріали або енергію може призвести до збільшення собівартості продукції, що знижує прибутковість. Також, недостатній контроль над витратами, погіршення якості виробленої продукції або неефективне використання ресурсів можуть призвести до подібного зниження рентабельності.

Іншою можливою причиною може бути зниження обсягів продажу. Наприклад, зміни в попиті споживачів, зростання конкуренції на ринку або недостатні рекламні зусилля можуть призвести до зниження продажів, що впливає на прибутковість підприємства. Також, зниження рентабельності може бути наслідком недостатньої ефективності управління та стратегічного планування. Неадекватні рішення керівництва, недоцільні інвестиції, неефективна організація виробництва та ресурсів можуть призвести до зниження рентабельності. Загалом, зниження рентабельності виробництва потребує комплексного підходу та активних заходів з боку керівництва підприємства. Наочне відображення впливу факторів на рентабельність виробництва у ТОВ “Петраш+К” наведено у Додатку Д.

Аналіз рентабельності продажу є важливим інструментом для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства з позиції його комерційної діяльності. Цей аналіз дозволяє з'ясувати, наскільки ефективно підприємство перетворює свої фінансові вкладення в доходи від реалізації товарів та послуг. Один із ключових показників рентабельності продажу – це прибуток, який визначається як різниця між виручкою від реалізації товарів та послуг та сумою всіх зв'язаних з цим операцій витрат (включаючи собівартість продукції, витрати на збут, адміністративні витрати тощо) [52, с. 471]. Висока рентабельність продажу свідчить про те, що підприємство успішно генерує прибуток від своєї комерційної діяльності, що є позитивним знаком для інвесторів та кредиторів.

Аналіз рентабельності продажу є важливим етапом фінансового аналізу підприємства, оскільки він допомагає з'ясувати, наскільки ефективно підприємство використовує свої фінансові ресурси для отримання прибутку від своєї комерційної діяльності. Цей аналіз дозволяє виявити сильні та слабкі сторони діяльності підприємства та прийняти ефективні рішення щодо його подальшого розвитку. Тому наступним кроком є проведення аналізу рентабельності продажу у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. та визначено вплив факторів на неї (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

**Аналіз рентабельності продажу у
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**

№	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/-, в.п.
1	Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	2125803	1885102	-240 701,00
2	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2007561	1862120	-145441
3	Прибуток, тис. грн.	118242	22982	-95260
4	Рентабельність продажу, %	5,5	1,2	-4,3 в.п.*

* відсоткові пункти

Джерело: розраховано автором на основі [50].

Як бачимо, рентабельність продажу зменшилася на 4,3 %. Такі зміни відбулися під впливом наступних факторів:

а) за рахунок зменшення прибутку:

$$\Delta T_{OA} = \frac{22982}{2125803} - \frac{118242}{2125803} = 1,1 - 5,5 = -4,4$$

б) за рахунок зменшення виручки від реалізації:

$$\Delta T_{BIP} = \frac{22982}{1885102} - \frac{22982}{2125803} = 1,2 - 1,1 = +0,1$$

Разом = $-4,4 + 0,1 = -4,3$.

Зменшення рентабельності продажу є серйозним сигналом і може вказувати на проблеми в ефективності використання фінансових ресурсів та комерційній діяльності підприємства. Такий аналіз може мати важливі наслідки для прийняття рішень щодо подальшого розвитку та управління підприємством. Декілька можливих причин зменшення рентабельності продажу:

1. Збільшення витрат: збільшення витрат на виробництво, збут, адміністрування та інші операційні витрати можуть призвести до зменшення рентабельності. Це може бути пов'язано зі зростанням вартості сировини, заробітної плати, транспортних та енергетичних витрат.

2. Зниження цін на продукцію: якщо ціни на продукцію знизилися, при незмінних витратах, рентабельність продажу також зменшиться. Зниження цін може бути зумовлене конкуренцією на ринку або змінами попиту на продукцію.

3. Недостатня ефективність виробництва: погане управління виробництвом, неефективне використання обладнання та ресурсів можуть призвести до зростання собівартості продукції і зменшення рентабельності продажу.

4. Зміни у структурі продажів: якщо змінилася структура продажів і збільшилася доля менш рентабельних продуктів або послуг, це може вплинути на загальну рентабельність.

5. Фінансові проблеми: проблеми зі збором виставлених рахунків, підвищена заборгованість покупців, велика непродуктивна активність можуть також спричинити зменшення рентабельності продажу.

Для вирішення проблем зі зменшенням рентабельності продажу підприємство може застосовувати наступні стратегії:

- оптимізація виробничих процесів та зменшення виробничих витрат;
- підвищення якості продукції або послуг, що може дозволити підприємству стягувати вищі ціни;
- пошук нових ринків збуту та розвиток нових продуктів чи послуг;
- ефективне управління оборотними активами та збільшення їх обортовості;
- впровадження інноваційних технологій та методів у виробництво.

Наочне відображення впливу факторів на рентабельність продажу у ТОВ “Петраш+К” наведено у Додатку Е.

Аналіз рентабельності продажу є важливим етапом фінансового аналізу підприємства і допомагає виявити проблеми та недоліки в діяльності підприємства, а також знайти шляхи для покращення ефективності використання фінансових ресурсів та забезпечення стабільної рентабельності.

Рентабельність власного капіталу є важливим показником для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Цей показник відображає, наскільки прибутково використовується власний капітал підприємства та яку дохідність приносять інвестовані в нього кошти власників чи акціонерів. Тому важливим етапом в оцінці ефективності використання фінансових ресурсів є аналіз рентабельності власного капіталу у ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр. (табл. 3.7).

Як бачимо, рентабельність продажу зменшилася майже у 1,7 рази. Такі зміни відбулися під впливом наступних факторів:

Таблиця 3.7

**Аналіз рентабельності власного капіталу у
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**

№	Показники	2021 р.	2022 р.	Відхилення +/-, в.п.
1	Виручка від реалізації продукції, тис. грн.	2125803	1885102	-240 701,00
2	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2007561	1862120	-145441
3	Прибуток, тис. грн.	118242	22982	-95260
4	Власний капітал, тис. грн.	55263	59222	+3959
5	Рентабельність власного капіталу, %	213	39	-174 в.п.*

* відсоткові пункти

Джерело: розраховано автором на основі [50].

а) за рахунок зменшення прибутку:

$$\Delta T_{OA} = \frac{22982}{55263} - \frac{118242}{55263} = 41 - 213 = -172.$$

б) за рахунок збільшення власного капіталу:

$$\Delta T_{BIP} = \frac{22982}{59222} - \frac{22982}{55263} = 39 - 41 = -2.$$

$$\text{Разом} = -172 - 2 = -174.$$

Низька рентабельність власного капіталу може свідчити про проблеми з ефективністю використання фінансових ресурсів підприємства, недостатню прибутковість вкладених коштів в порівнянні з ризиками або неефективне управління активами та пасивами. Зниження рентабельності власного капіталу є тривожним сигналом для підприємства, оскільки вказує на проблеми з ефективністю використання фінансових ресурсів та можливі ризики, що можуть впливати на прибутковість інвестицій в підприємство. Це може мати наслідки для його стійкості та рентабельності в майбутньому.

Для покращення рентабельності власного капіталу підприємство може застосовувати такі стратегії:

1. Оптимізація витрат та підвищення ефективності виробництва.
2. Підвищення якості продукції чи послуг, що дозволить збільшити ціну на ринку.

3. Залучення додаткових джерел фінансування для зростання прибутковості проектів.

4. Ефективне управління оборотними активами та зменшення заборгованості покупців.

5. Прийняття ефективних стратегій управління ризиками та інвестиційними рішеннями.

Наочне відображення впливу факторів на рентабельність власного капіталу у ТОВ “Петраш+К” наведено у Додатку Ж.

Аналіз рентабельності власного капіталу допомагає підприємствам зрозуміти, наскільки ефективно використовуються їх фінансові ресурси та яку прибутковість приносять інвестиції в бізнес. Він є важливим інструментом для прийняття рішень щодо подальшого розвитку та оптимізації діяльності підприємства.

Висновки до розділу 3

Методика обчислення показників аналізу фінансових ресурсів підприємства включає ряд показників, які дозволяють оцінити ефективність використання фінансових ресурсів, фінансову стійкість, ліквідність та рентабельність підприємства. Ці показники аналізу фінансових ресурсів підприємства допомагають зрозуміти, наскільки ефективно використовуються фінансові ресурси, які можливості для оптимізації та покращення діяльності підприємства, а також виявити можливі ризики і проблеми, які потребують уваги та корекції. При аналізі фінансових ресурсів слід враховувати специфіку діяльності підприємства та його галузі, а також проводити порівняльний аналіз з іншими підприємствами відповідної галузі.

Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства є важливим інструментом для оцінки його фінансової стійкості, результативності та перспектив розвитку. Він включає оцінку різних аспектів фінансової діяльності підприємства з метою виявлення сильних та слабких сторін, а також визначення тенденцій та ризиків. Аналіз є невід'ємною частиною управлінського процесу підприємства і дозволяє приймати обґрунтовані та обґрунтовані рішення для досягнення успіху на ринку.

Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів є критично важливим аспектом для будь-якого підприємства, організації чи установи. Вона дозволяє зрозуміти, наскільки ефективно підприємство використовує свої грошові кошти, капітал, активи та інші ресурси для досягнення своїх цілей та максимізації прибутку. Одним із ключових показників ефективності використання фінансових ресурсів є рентабельність, яка відображає відношення прибутку до витрат та інвестованих ресурсів. Цей показник дозволяє зрозуміти, наскільки успішно підприємство вміє генерувати прибуток з використаних коштів, капіталу та активів.

ВИСНОВОК

Фінансові ресурси підприємства є невід'ємною складовою його успіху та стійкості на ринку. Вони відіграють важливу роль у функціонуванні та розвитку підприємства, забезпечуючи необхідні фінансові засоби для реалізації стратегічних цілей. Фінансові ресурси підприємства – це грошові та не грошові активи, які використовуються підприємством для забезпечення його діяльності та досягнення поставлених цілей. Розуміння та ефективне управління цими ресурсами дозволяють підприємству досягти своїх стратегічних цілей, забезпечуючи фінансову стійкість та розвиток у динамічному бізнес-середовищі.

Нормативно-правове регулювання обліку фінансових ресурсів має великий вплив на фінансову діяльність підприємств. Воно забезпечує прозорість, достовірність і порівнянність фінансової інформації, що сприяє збільшенню довіри інвесторів і кредиторів, а також знижує ризики фінансових маніпуляцій і шахрайства. До основних нормативно-правових документів, які регулюють облік фінансових ресурсів слід віднести: Конституція України, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, Закон України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, НП(С)БО-1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, НП(С)БО-9 “Запаси”, НП(С)БО-10 “Дебіторська заборгованість”, НП(С)БО-11 “Зобов’язання”, НП(С)БО-15 “Дохід”, НП(С)БО-16 “Витрати”, НП(С)БО-26 “Виплати працівникам” тощо.

Напрямки використання фінансових ресурсів є критично важливими для успішної діяльності підприємства. Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє забезпечити стабільність, рентабельність та конкурентоспроможність підприємства на ринку. Основні напрямки використання фінансових ресурсів підприємства включають: операційну діяльність, розвиток та розширення, дослідження та розробки, маркетинг та

рекламу, забезпечення ліквідності, створення резервів та фондів, виплата дивідендів або реінвестиції тощо.

Організація бухгалтерського обліку у ТОВ “Петраш+К” включає наступні кроки: визначення організаційної структури, вибір системи обліку, визначення рахунків бухгалтерського обліку, визначення рахунків, ведення первинної документації, формування внутрішнього контролю, підготовка фінансової звітності, проведення аудиту і формування звітності тощо. Організація бухгалтерського обліку фінансових ресурсів є критично важливим аспектом успішного функціонування будь-якого підприємства чи організації.

Методика бухгалтерського обліку є необхідним інструментом для кожного підприємства, незалежно від його розміру та діяльності. Вона допомагає забезпечити якість та достовірність фінансової інформації, що є основою для успішного функціонування та розвитку підприємства. Крім того, вона дозволяє забезпечити відповідність звітності вимогам законодавства та нормативним документам, що стосуються бухгалтерського обліку. Методика обліку включає в себе: встановлення засобів обліку, класифікацію рахунків обліку, розробку інструкцій та положень, визначення правил внутрішнього контролю, забезпечення документообігу, правила складання звітності, правила аналізу та інтерпретації даних, політику зберігання та архівування документів тощо.

Удосконалення обліку фінансових ресурсів підприємства є важливим завданням, спрямованим на забезпечення ефективного управління фінансами та забезпечення стійкого розвитку підприємства. З метою забезпечення прозорості, точності та надійності фінансової інформації, підприємства повинні звертати увагу на кілька напрямків удосконалення обліку фінансових ресурсів. Основні напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів у ТОВ “Петраш+К”: напрямки удосконалення обліку фінансових ресурсів, вдосконалення системи внутрішнього контролю, використання стандартів обліку та звітності, забезпечення фінансової прозорості, вдосконалення

процесів планування та бюджетування, аналіз та оцінка результативності та ін.

Методика обчислення показників аналізу фінансових ресурсів підприємства є важливим і комплексним інструментом для оцінки фінансового стану та ефективності його діяльності. Ця методика базується на аналізі фінансової звітності та внутрішньої інформації підприємства, що дозволяє отримати об'єктивний огляд його фінансового потенціалу. Виконання завдань економічного аналізу фінансових ресурсів є важливим етапом у фінансовому управлінні підприємства і допомагає підприємствам підтримувати стабільність, ефективно працювати на ринку та досягати успіху.

Аналіз фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства є складним і важливим процесом, що дозволяє отримати об'єктивний огляд його фінансового здоров'я, ефективності та стійкості. Цей аналіз базується на систематичному огляді фінансової звітності та інших даних підприємства з метою оцінки його фінансового потенціалу та виявлення тенденцій. В загальному фінансово-економічний стан підприємства погіршився. Зниження фінансового стану пов'язане зі збільшенням заборгованості перед кредиторами, недостатнім рівнем ліквідності та неефективним використанням фінансових ресурсів.

Ефективність використання фінансових ресурсів є ключовим фактором для успішної діяльності підприємства. Це відображає здатність підприємства оптимально використовувати свої фінансові засоби для досягнення стратегічних цілей та забезпечення стабільного розвитку. Підприємство може досягти ефективності використання фінансових ресурсів шляхом оптимізації витрат, управління заборгованостями та кредиторською заборгованістю, використання інноваційних фінансових інструментів та інвестування в розвиток підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2008. №5. С.133-138.
2. Бондаренко, О.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання. Економіка та держава, 2018. №6. С. 21-24.
3. Porter M. E. The Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. NY: Free Press, 1985. 557 p.
4. Румельт Р. Гарна стратегія. Погана стратегія: підручник. К: Фабула, 2019. 324 с.
5. Barnett G. Innovation: The basis of Cultural changeю. New York: McGraw–Hill Book Company, Inc., 1953. 462 p.
6. Мельничук Л. С. Економічне управління підприємством в сучасних умовах господарювання. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу “Києво-Могилянська академія”. Серія: Економіка. 2016. Т. 285. С. 74-77.
7. Білогур С. Ю. Розвиток інституційних парадигм кластерної концепції в туризмі. Європейський вектор економічного розвитку. 2019. № 2. С. 7–16.
8. Савельєв О.В. Вплив глобалізації на економічний розвиток України. Економіка України. 2012. № 9. С. 57-69.
9. Гнатюк Р. Мікроструктурні чинники формування індексів на міжнародних фондових біржах. Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2012. Випуск 48 С. 478-488.
10. Кошелева О. Г. Фінансово-кредитна складова інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва в Україні. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Сер.: Економіка. 2012. Вип. 19. С. 151-155.

11. Williams J.B. Theory of investment value. Miami, Fla: BN Publishing, 1938. 613 p.
12. Круп'як І. Й. Аналітична оцінка джерел фінансових ресурсів на подолання депресивності територій в умовах ринкової економіки. Інноваційна економіка. 2013. № 6. С. 224-229.
13. Дрогоруб І. В. Взаємозв'язок дефініцій “фінансові ресурси банку”, “ресурси банку”, “ресурсна база банку”. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. Серія: Економіка. 2014. Вип. 25. С. 104-108.
14. Васильців Т.Г. Інституційне забезпечення розширення фінансових можливостей підприємств промисловості та АПК на регіональному рівні. Фінанси України. 2012. №3. С.90-101.
15. Горбан А. П. Управління фінансовими ресурсами підприємства. Економічні науки. 2010. № 15. С. 25-27.
16. Гуляєва Н.М. Фінансові ресурси підприємств. Фінанси України. 2008. № 12. С. 58-62.
17. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 12.01.2023).
18. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2146-VIII – VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).
19. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 12.01.2023).
20. Закони України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).
21. Закони України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” від 21.12.2017 № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

22. Постанова Правління Національного банку України “Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні” від 29.12.2017 р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення 12.01.2023).

23. Постанова Правління Національного банку України “Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг” 29.07.2022 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text> (дата звернення 12.01.2023).

24. НП(С)БО 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності” 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

25. НП(С)БО 9 “Запаси” від № 246 від 20.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

26. НП(С)БО 10 “Дебіторська заборгованість” від № 237 від 25.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

27. НП(С)БО 11 “Зобов’язання” від № 20 від 31.01.2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

28. НП(С)БО 15 “Доходи” від № 290 від 29.11.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

29. НП(С)БО 16 “Витрати” від № 318 від 31.12.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

30. НП(С)БО 26 “Виплати працівникам” від 28.10. 2003 р. № 601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення 12.01.2023).

31. Бровко Л.І. Джерела формування фінансових ресурсів. Природне агровиробництво в Україні: проблеми становлення, перспективи розвитку. Дніпропетровськ, 2015. С.252-253.

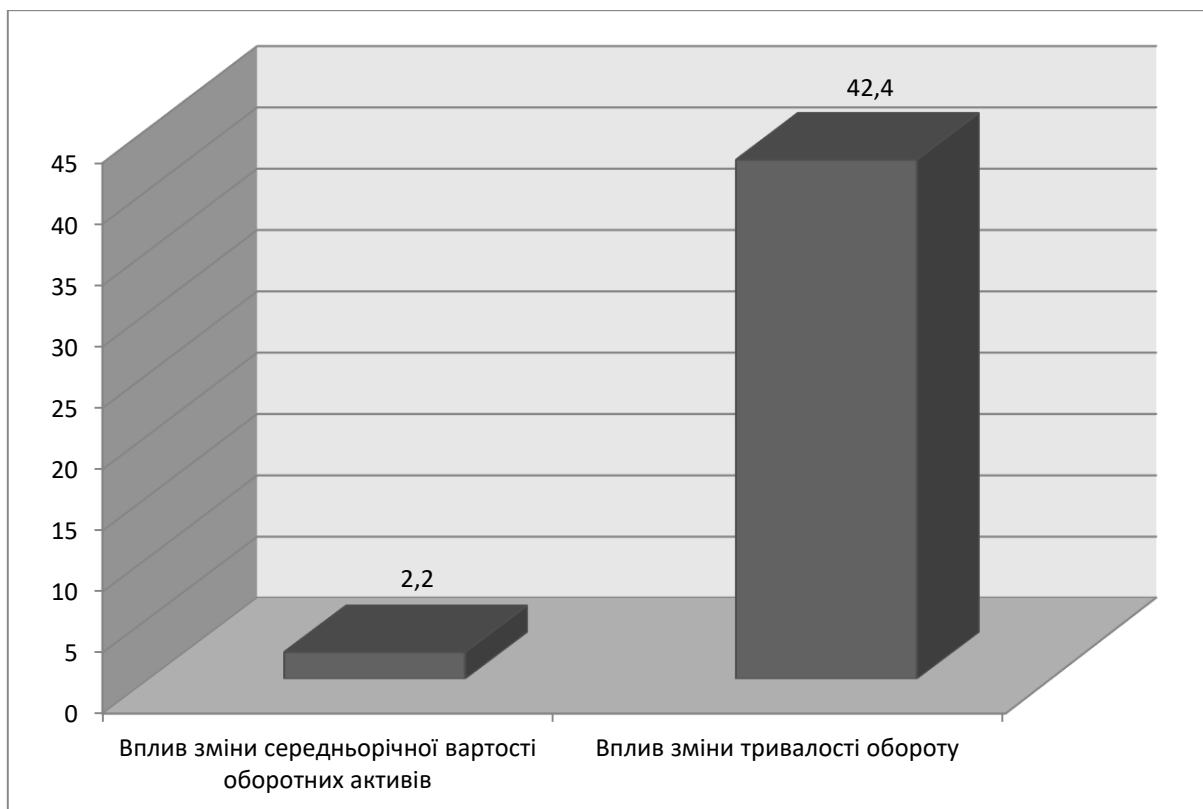
32. Ярошевська, О.В. Джерела залучення фінансових ресурсів на промислових підприємствах. Економіка та держава. 2020. №10. С. 30-33.

33. Шевчук Н.А. Використання фінансових ресурсів на підприємстві. Сучасні проблеми економіки і підприємництва: збірник наукових праць. 2014. Вип. 13. С. 155-160.
34. Лапа А. Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація. Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. 2013. № 4. С. 289-297.
35. Мацьків В. Складові фінансового забезпечення розвитку аграрного сектору. Сталий розвиток економіки. 2015. № 3. С. 276-281.
36. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз: навч. посібник. К.: Знання, 2012. 815 с.
37. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів. Житомир: Рута, 2016. 832 с.
38. Добринь С.В. Організація системи управління фінансовими ресурсами підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 10. С. 37-40.
39. Кириленко В.В. Історія економічних вчень: навч. посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2014. 233 с.
40. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський облік на підприємствах України з різними формами власності: навчально-практичний посібник. Київ: АСК, 2008. 349 с.
41. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Луцьк: Навчально-видавничий відділ ЛНТУ, 2013. 632 с.
42. Зарудна Н.Я., Кундеус ОМ., Яковець Т.А. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності: навч. посіб. Тернопіль, Крок, 2016. 281с.
43. Григораш Т.Ф. Шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства. Економічні науки. 2014. № 10(13). С. 59–61.
44. Герасимчук О.В. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Економічний простір. 2018. № 153. С. 40-45.

45. Бондар О.А. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. Електронне наукове фахове видання з економічних наук “Modern Economics” . 2017. №6. С. 6-14.
46. Гадзевич О. І. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. Луцьк, 2016. 159 с.
47. Калина А.В. Сучасний економічний аналіз і прогнозування (мікро- та макрорівень): навч.-метод. посібник. К : МАУП, 2017. 272 с.
48. Мошенський С. З. Економічний аналіз: підручник для студ. економ. спец. вищ. навч. закл. Житомир: Рута, 2017. 104 с.
49. Мних Є. В. Економічний аналіз: навч. посібник. Львів: Україна, 2016. 144 с.
50. Фінансова звітність ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.
51. Герасимчук О.В. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. Економічний простір. 2018. № 153. С. 40-45.
52. Глушко А.Д. Науково-методичні підходи до аналізу фінансових ресурсів підприємств. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. №23. С. 470-474.

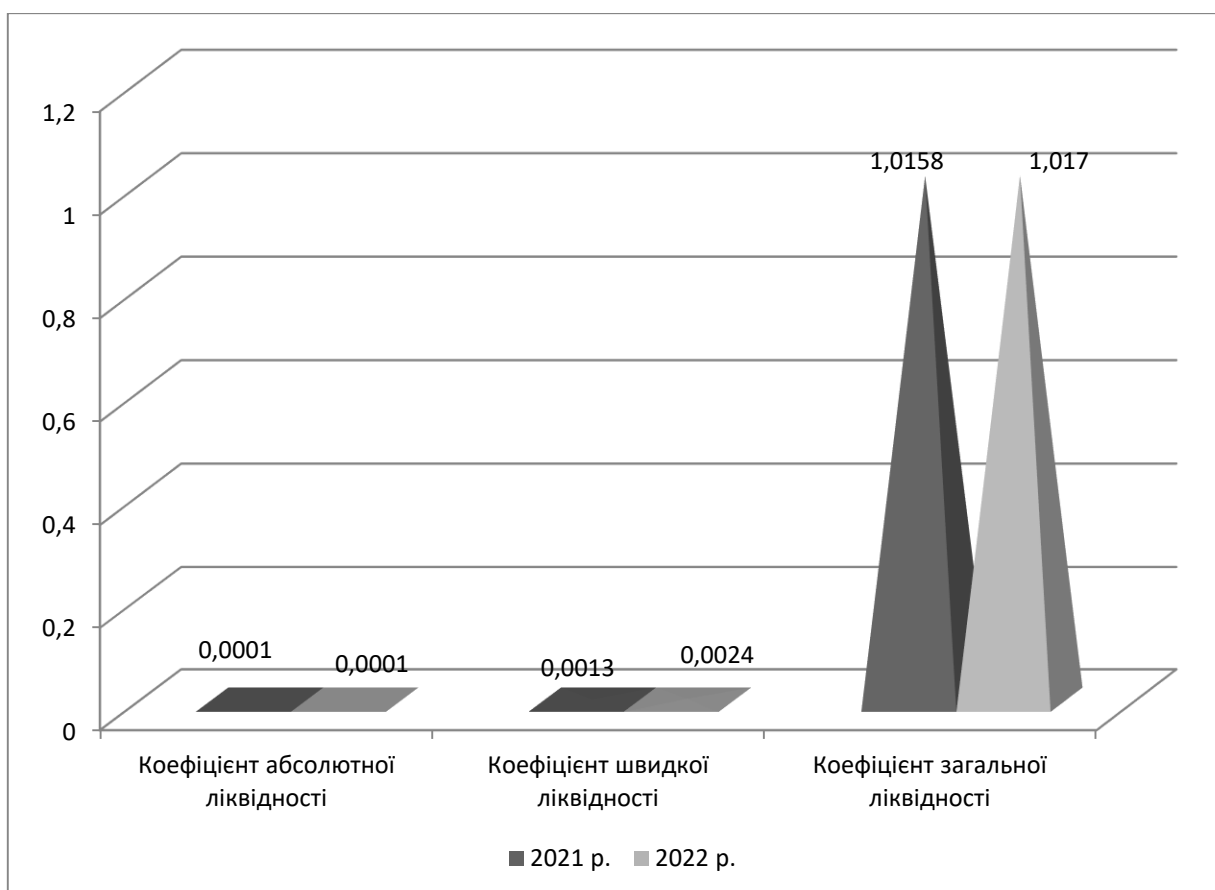
ДОДАТОК А

**Вплив факторів на змінну тривалості обороту оборотних активів у
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**

ДОДАТОК Б

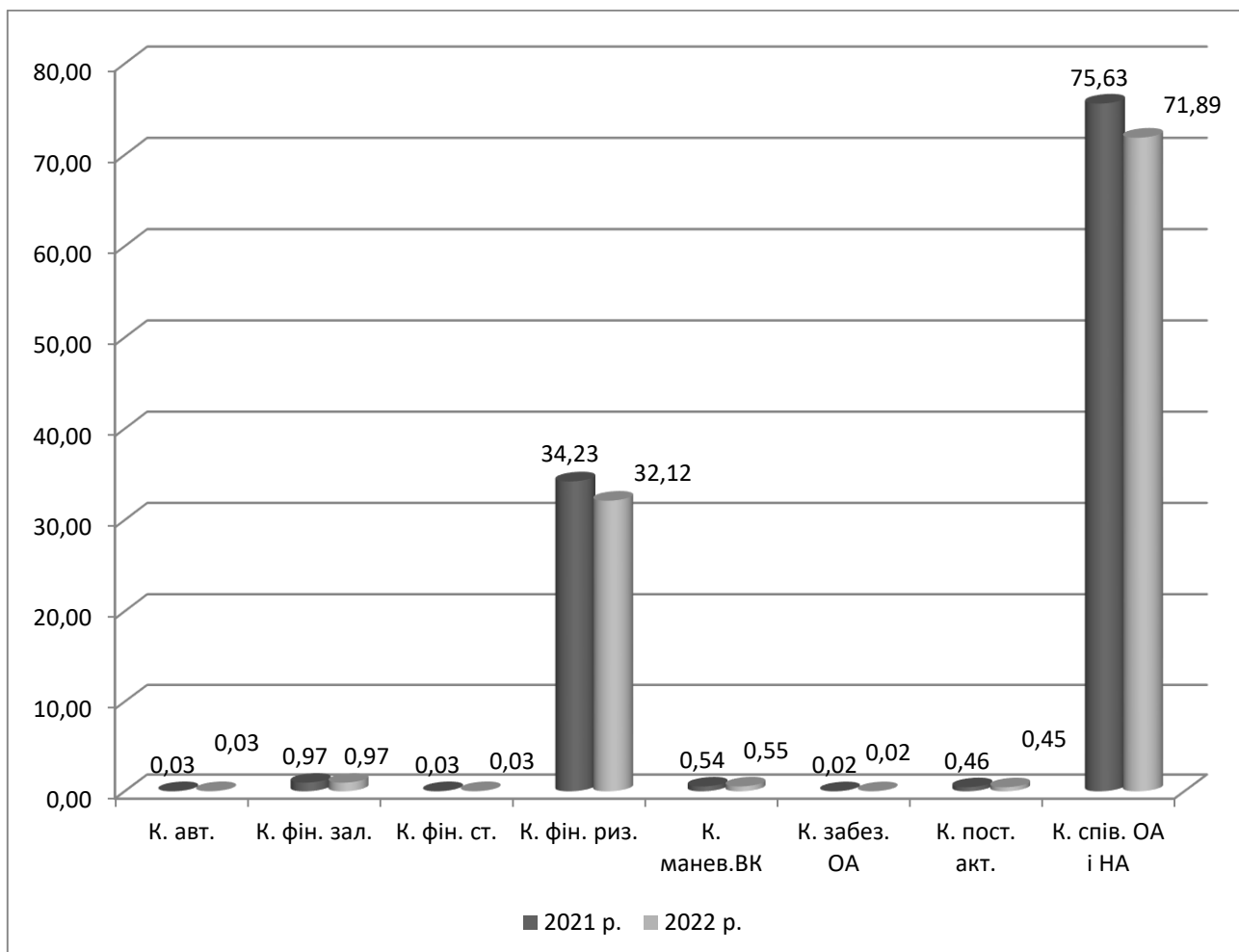
**Оцінка платоспроможності у ТОВ “Петраш+К”
за 2021-2022 рр.**

ДОДАТОК В

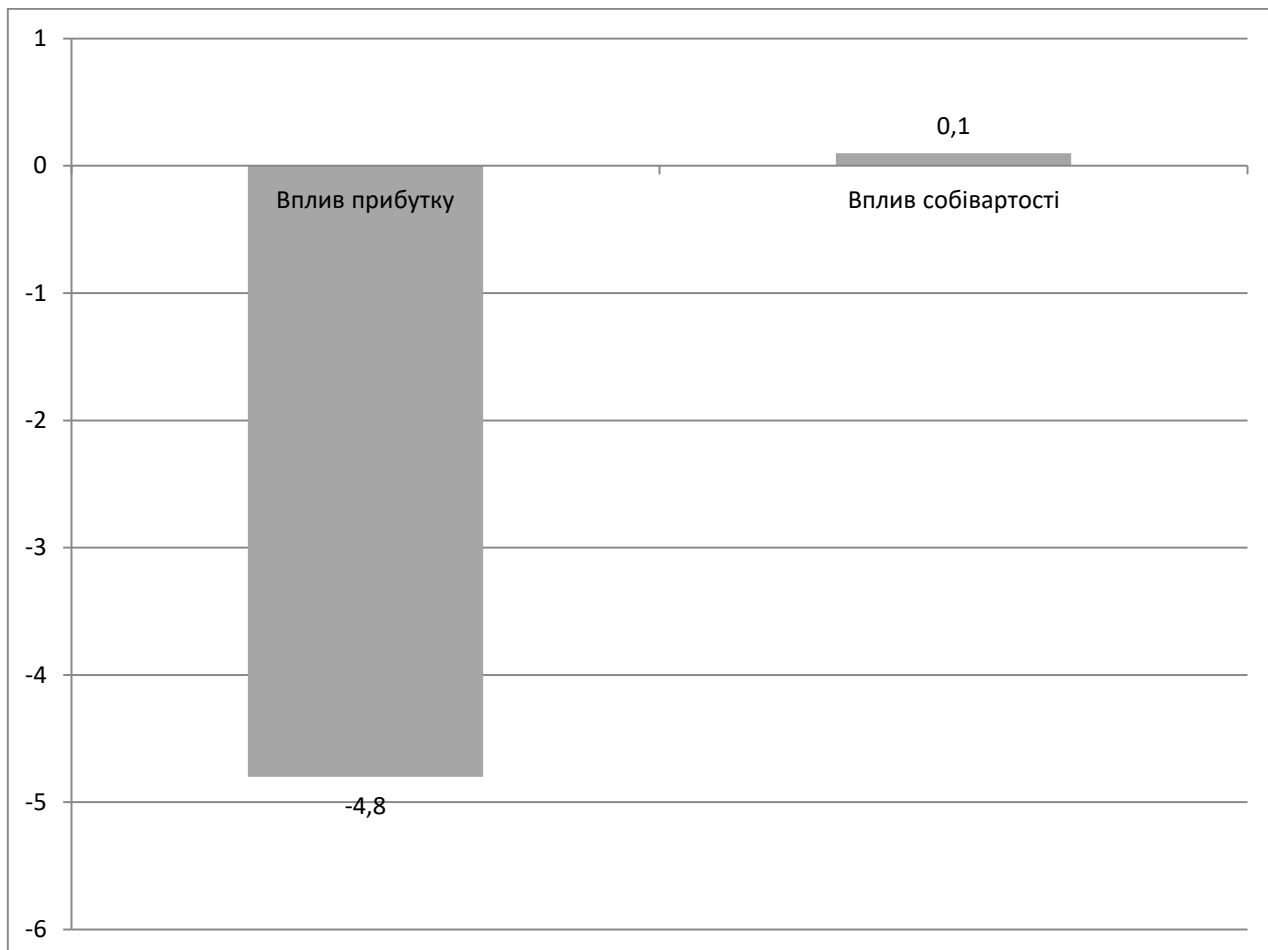
Аналіз фінансової стійкості у ТОВ “Петраш+К”

за 2021-2022 рр.

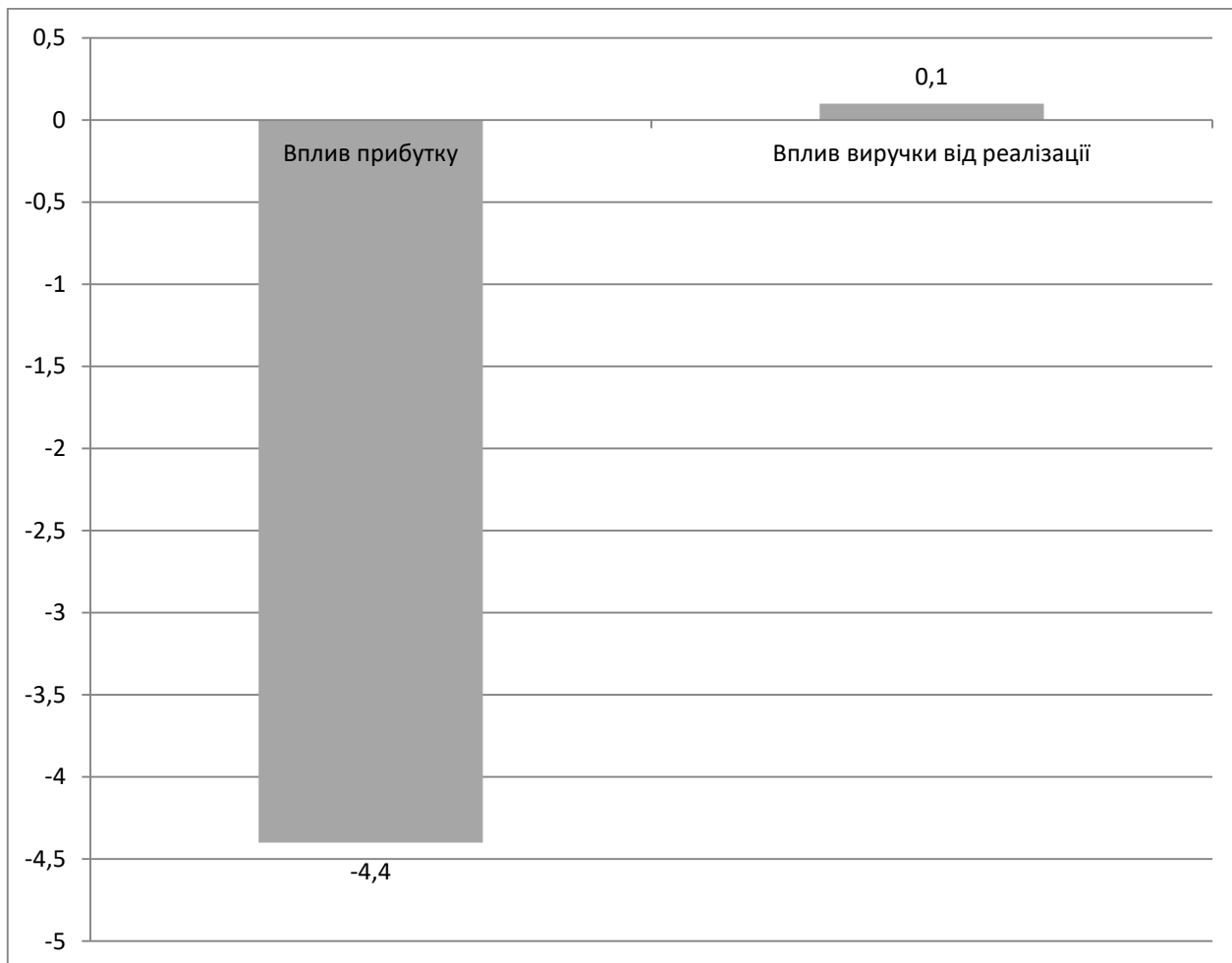
ДОДАТОК Д

**Вплив факторів на рентабельність виробництва у
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**

ДОДАТОК Е

**Вплив факторів на рентабельність продажу у
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**

ДОДАТОК Ж**Вплив факторів на рентабельність власного капіталу у
ТОВ “Петраш+К” за 2021-2022 рр.**